

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII AL REPUBLICII MOLDOVA

Raport lunar privind evoluția social-economică a Republicii Moldova

CONFORM DATELOR DISPONIBILE LA 28.02.2021

Chisinău 2021

CUPRINS

Sumar executiv	4
1. Sectorul real	7
1.1. Produsul Intern Brut.....	7
1.2. Industria.....	8
1.3. Agricultură.....	9
1.4. Transportul de mărfuri și pasageri.....	11
1.5. Comerțul intern de bunuri și servicii.....	12
1.6. Activitatea turistică.....	13
1.7. Investiții în active imobilizate.....	13
2. Sectorul monetar	16
2.1. Inflația.....	16
2.2. Cursul de schimb și piața valutară.....	18
2.3. Indicatorii monetari.....	20
3. Finanțe publice	24
3.1. Bugetul public național.....	24
3.2. Datoria de stat administrată de Guvern.....	26
4. Sectorul extern	27
4.1. Balanța de plăți externe.....	27
4.2. Comerț internațional cu bunuri.....	31
4.2.1. Export.....	32
4.2.2. Import.....	34
5. Sectorul social	37
5.1. Piața muncii.....	37
5.2. Remunerarea muncii.....	38

Lista figurilor

Figura 1.1. Evoluția PIB pe resurse și contribuția sectoarelor (%), ianuarie-septembrie 2017-2020	7
Figura 1.2. Evoluția PIB pe utilizări și contribuția sectoarelor (%), ianuarie-septembrie 2017-2020.....	7
Figura 1.3. Evoluția lunară a sectorului industrial, %, 2019-2020	8
Figura 1.4. Evoluția sectorului industrial, 2015-2020, %.....	8
Figura 1.5. Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei în ianuarie-decembrie 2020, p.p.....	9
Figura 1.6. Evoluția producției agricole, 2010-2020	9
Figura 1.7. Influența principalelor culturi agricole asupra producției globale agricole, 2020, p.p.....	10
Figura 1.8. Influența ramurilor din zootehnie asupra producției globale agricole, 2020 p.p.....	10
Figura 1.9. Evoluția lunară a volumului mărfurilor transportate în anul 2020, %	11
Figura 1.10. Evoluția lunară a numărului de pasageri transportați în 2020, %.....	11
Figura 1.11. Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile prestate populației, 2020, %	12
Figura 1.12. Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor, 2020, %...12	
Figura 1.13. Numărul turiștilor cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiune de cazare, mii persoane	13
Figura 1.14. Evoluția volumului investițiilor, 2017-2020, %.....	13
Figura 1.15. Evoluția trimestrială a volumului investițiilor după sursele de finanțare, 2018-2020, %	14
Figura 1.16. Contribuția surselor de finanțare la evoluția investițiilor, 2020.....	14
Figura 1.17. Gradul de influență asupra evoluției investițiilor pe tipuri de active, ianuarie-septembrie 2020.....	15
Figura 2.1. Dinamica ratei anuale a inflației , %.....	16
Figura 2.2. Dinamica Indicilor internaționale la principalele grupe de produse (2016=100), %	16
Figura 2.3. Contribuția principalelor componente la rata inflației, ianuarie față de decembrie a anului precedent (p.p.)	17
Figura 2.4. Creșterea (+) /scaderea (-) prețurilor la principalele produse alimentare, ...	17
Figura 2.5. Creșterea (+) /scăderea (-) prețurilor la principalele mărfuri nealimentare, ...	18
Figura 2.6. Creșterea (+) /scaderea (-) tarifelor la principalele servicii prestate populației,.....	18
Figura 2.7. Evoluția cursului de schimb al monedei naționale față de dolarul SUA și Euro, Lei/USD, Lei/EUR.....	18
Figura 2.8. Gradul de acoperire a cererii nete de valută străină din partea agenților economici prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice, %	19
Figura 2.9. Activele oficiale de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei.....	19
Figura 2.10. Structura M3	20
Figura 2.11. Contribuția la evoluția masei monetare M3, sfârșitul anilor 2016-2020, p.p.....	20
Figura 2.12. Soldul depozitelor și ratele dobânzii (medii lunare) la sfârșitul lunii ianuarie 2017-2021.....	20
Figura 2.13. Dinamica lunară a depozitelor noi atrase, mil. lei	21
Figura 2.14. Soldul creditelor și ratele dobânzii (medii lunare) la sfârșitul anilor 2017-2021.....	21
Figura 2.15. Dinamica lunară a creditelor noi acordate, mil. lei	21
Figura 2.16. Portofoliul de credite pe sectorul bancar al Republicii Moldova la sfârșitul lunii ianuarie 2020 - 2021, mil. lei.....	22
Figura 2.17. Datoria la credite neperformante,.....	22
Figura 2.18. Evoluția ratei de bază și a ratelor dobânzii la depozite și credite, %	23
Figura 3.1. Evoluția lunară a veniturilor și cheltuielilor bugetare în anii 2020-2021	24

Figura 3.2. Contribuția componentelor la creșterea veniturilor (%), ianuarie 2021.....	24
Figura 3.3. Structura veniturilor bugetare (%).....	25
Figura 3.4. Contribuția componentelor la creșterea cheltuielilor (%), ianuarie 2021.....	25
Figura 3.5. Datoria de stat la data de 31 ianuarie 2016 -2021, mil.lei.....	26
Figura 3.6. Evoluția lunară a datoriei de stat internă și externă (%), anii 2020-2021.....	26
Figura 3.7. Structura VMS pe maturități, %.....	26
Figura 4.1. Principalele componente ale contului curent, mil. dolari SUA.....	27
Figura 4.2. Comerțul exterior cu bunuri, mil. dolari.....	28
Figura 4.3. Comerțul exterior cu servicii, mil. dolari.....	28
Figura 4.4. Exportul serviciilor de telecomunicații, informatică și informații, mil. dolari.....	28
Figura 4.5. Veniturile primare nete, mil. dolari.....	29
Figura 4.6. Veniturile secundare nete, mil. dolari.....	29
Figura 4.7. Contul financiar, mil. dolari.....	30
Figura 4.8. Achiziția netă de active financiare a investițiilor directe pe instrumente , mil. dolari.....	30
Figura 4.9. Acumularea netă de pasive a investițiilor directe pe instrumente, mil. dolari.....	30
Figura 4.10. Evoluția trimestrială a comerțului exterior în anul 2020.....	31
Figura 4.11. Evoluția lunară a exporturilor (%) și.....	31
Figura 4.12. Evoluția lunară a importurilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.), în anii 2019-2020.....	31
Figura 4.13. Exporturile de bunuri pe grupe de țări, mil. dolari.....	32
Figura 4.14. Ponderea în total valoare export, %, (anul 2020).....	32
Figura 4.15. Ponderea grupelor de mărfuri în total export, % (ianuarie-noiembrie 2020).....	33
Figura 4.16. Gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor pe grupe de mărfuri, p.p. (anul 2020).....	33
Figura 4.17. Importurile pe grupe de țări, mil. dolari.....	34
Figura 4.18. Ponderea în total valoare import,% (anul 2020).....	34
Figura 4.19. Ponderea grupelor de mărfuri în total import, % (anul 2020).....	35
Figura 4.20. Gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor pe grupe de mărfuri, p.p. (anul 2020).....	36
Figura 5.1. Repartizarea populației de 15 ani și peste (trimestrul III 2020), mii persoane.....	37
Figura 5.2. Populația ocupată pe activități economice, mii persoane.....	37
Figura 5.3. Numărul șomerilor, persoane.....	38
Figura 5.4. Evoluția câștigului salarial mediu pe economie, sectorul bugetar și real, 2016- 2020.....	38
Figura 5.5. Câștigul salarial mediu lunar pe activități economice, lei (anul 2020).....	39

Sumar executiv

Criza pandemică și seceta au afectat puternic economia Republicii Moldova, Produsul intern brut diminuându-se cu 8,2% în 9 luni 2020. Majoritatea sectoarelor economice au contribuit negativ la evoluția Produsului intern brut, dar influențe majore se remarcă din contul comerțului intern de bunuri cu ridicata și cu amănuntul (contribuție de -2,4 p.p.), agricultura (-2,1 p.p.), industria (-0,9 p.p.), administrație publică, asigurări sociale, învățământ, sănătate (-0,6 p.p.), activități profesionale, științifice și tehnice (-0,5 p.p.) etc. Totodată, măsurile restrictive impuse în contextul răspândirii pandemiei au condus la diminuarea accentuată a consumului final, în special a consumului privat, influențând creșterea economică cu -7,7 p.p. Cea mai mare parte a companiilor și-au diminuat activitatea investițională, fiind constrânse de insuficiența mijloacelor financiare și, astfel, formarea brută de capital a avut o contribuție de -1,9 p.p. la evoluția PIB.

Sectorul industrial a scăzut cu 5,5%. Diminuarea cererii externe din partea țărilor partenere afectate de COVID-19, concomitent cu seceta din anul 2020, au determinat scăderea producției în special în ramurile exportatoare și cele ale industriei alimentare: industria constructoare de mașini, industria ușoară, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, fabricarea băuturilor, fabricarea altor produse alimentare.

Condițiile climaterice nefavorabile au determinat scăderea esențială a volumului producției agricole. În 2020 acesta s-a diminuat cu 27,1%. Producția vegetală a scăzut cu 35,9%, iar producția animalieră - cu 3,8%. Au înregistrat descreșteri semnificative majoritatea culturilor agricole: porumbul, floarea soarelui, grâul, strugurii, legumele, fructele, rapița, soia, orzul, sfeclă de zahăr.

Transportul de mărfuri și pasageri a fost unul din cele mai afectate sectoare de pandemie. În 2020 transportul de pasageri a scăzut aproape în jumătate (-46,1%), iar transportul de mărfuri - cu 12,5%. Închiderea hotarelor și restricțiile de călătorie, precum și restrângerea volumului schimburilor comerciale în timpul crizei pandemice au constituit factorii de bază ce au determinat aceste involuții.

Comerțul intern de bunuri cu amănuntul a fost în creștere, însă comerțul cu servicii s-a diminuat esențial din cauza efectelor pandemiei. În 2020, comerțul de bunuri cu amănuntul a înregistrat o creștere de 4,6% (în prețuri comparabile), celelalte domenii ale comerțului interior fiind în scădere: volumul serviciilor de piață prestate populației - -15,7% (în prețuri comparabile), volumul serviciilor prestate întreprinderilor - -15,5% (în prețuri curente), comerțul cu ridicata - -5,6% (în prețuri curente), comerțul cu autovehicule - -18,1% (în prețuri curente).

Pandemia COVID-19 a produs efecte dramatice industriei de turism. În anul 2020 agențiile de turism și turoperatorii au acordat servicii la circa 90,3 mii de turiști și excursioniști, ce constituie doar 24,1% față de anul 2019. Din numărul total de turiști, 68,2% au constituit turiștii rezidenți (locali) și 31,8% - turiștii nerezidenți (străini).

Deficitul de resurse financiare și incertitudinile create de criza pandemică au determinat scăderea investițiilor în active imobilizate. În 2020, volumul investițiilor în active imobilizate a scăzut cu 2,6%, însumând circa 27,1 mild. lei. Cele mai afectate de criză au fost investițiile din sursele

proprii ale agenților economici (-6,6%), generând cel mai mare impact negativ asupra activității investiționale. Au scăzut esențial investițiile în mașini și utilaje (-11,4%), clădiri nerezidențiale (-13,5%) și rezidențiale (-5,1%). De asemenea, criza pandemică a influențat puternic fluxul investițiilor străine (-15,8%). Investițiile publice au fost limitate de constrângerile bugetare (-1,5%). Totuși, surse de susținere a activității investiționale în 2020 au fost investițiile în infrastructură finanțate din Fondul rutier (de 2 ori mai mult) și din împrumuturile externe (+32,3%).

Prețurile de consum au crescut ușor în luna ianuarie 2021. Totodată, rata inflației anuală (ianuarie 2021 față de ianuarie 2020) rămâne sub limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de Banca Națională a Moldovei (5% +/- 1,5%), constituind 0,2%. În scopul atenuării presiunii dezinflaționiste, la data de 06.11.2020, BNM a luat decizia de a micșora rata de bază de la 2,75% până la 2,65%.

Leul moldovenesc s-a depreciat față de dolar american. În luna ianuarie 2021 moneda națională a marcat o depreciere de 0,5% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2021 până la 17,30 lei la 31.01.2021), dar față de Euro leul moldovenesc s-a apreciat cu 0,9%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 29.01.2021 a constituit 3763,8 mil. dolari, micșorându-se cu 0,5% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2020 și majorându-se cu 23,4% față de situația la 31.01.2020.

Masa monetară M3 la sfârșitul lunii ianuarie 2021 a constituit circa 107 mild. lei, majorându-se cu 18,5% comparativ cu sfârșitul lunii ianuarie a anului 2020. Evoluția masei monetare M3 a fost determinată de majorarea banilor în circulație cu 10,5%, depozitelor la vedere – cu 12,5%, depozitelor la termen – cu 8% și depozitelor în valută străină – cu 8,6%. Cererea pentru credite este în diminuare: volumul creditelor noi acordate în ianuarie 2021 a înregistrat o micșorare cu circa 5,5% față de perioada respectivă a anului 2020.

Veniturile bugetare au înregistrat creștere în prima lună a anului 2021. La Bugetul public național au fost încasate venituri în valoare de circa 5,1 mild. lei în luna ianuarie a anului curent, în creștere cu 7,6% față de luna ianuarie 2020. Rezultatul pozitiv se datorează în mare parte relansării consumului intern, care a favorizat majorarea încasărilor din impozite și taxe pe mărfuri și servicii. Totodată, au fost realizate cu 9,7% mai multe cheltuieli, acestea însumând circa 5,2 mild. lei. Cheltuielile pentru ocrotirea sănătății, care s-au majorat de circa 2 ori, au avut cea mai mare contribuție la majorarea cheltuielilor bugetare totale. Astfel, deficitul bugetar a atins nivelul de -138,7 mil. lei.

Datoria de stat se menține pe o traiectorie ascendentă. Conform datelor de la sfârșitul lunii ianuarie curent, datoria de stat internă însumează 29,7 mild. lei și a înregistrat creștere cu 27,1% față de aceeași situație din anul precedent. Totodată, datoria de stat externă este la nivel de circa 2,2 mild. dolari SUA (38,6 mild. lei) și a crescut cu 31% (cu 31,6% - în moneda națională). Criza pandemică continuă să accentueze necesitatea de finanțare a bugetului și, astfel, în luna ianuarie 2021 au fost înregistrate intrări de surse externe de finanțare în sumă de 1 788,1 mil. lei.

Impactul negativ al pandemiei COVID-19 și a măsurilor restrictive asociate s-au răsfrânt și asupra balanței de plăți. Diminuarea cererii interne în ianuarie-septembrie 2020 a determinat micșorarea deficitului contului curent de 1,7 ori. De asemenea, sistarea activității economice și perspectivele incerte cu privire la viitor au influențat negativ activitatea investițională și, astfel, în perioada de referință intrările capitalului sub formă de investiții străine directe s-au micșorat de 20,5 ori.

Comerțul internațional cu bunuri a fost afectat de criza pandemică. Reducerea cererii externe din partea principalilor parteneri ai Republicii Moldova a rezultat în scăderea exporturilor, iar diminuarea consumului a condus la scăderea importurilor. În anul 2020 s-au diminuat exporturile cu 10,6%, iar importurile - cu 7,3%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit circa 2,9 mild. dolari SUA, cu 4,3% mai mic decât cel înregistrat în anul 2019. Gradul de acoperire al importurilor cu exporturi a constituit circa 46%, inferior celui înregistrat în anul 2019 cu 1,7 p.p.

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în anul 2020 a constituit 8107,5 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 10,2% față de anul 2019. În termeni reali salariul s-a majorat cu 6,2%. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 410 Euro sau 468 dolari SUA. În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 7313,8 lei, fiind în creștere cu 10,2%, iar în sectorul real – 8402,7 lei și s-a majorat cu 10,2%, respectiv (în termeni nominali).

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.01.2021 a constituit 2104,5 lei și s-a majorat cu 10,7% față de aceeași dată a anului 2020 în termeni nominali.

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară în trimestrul III 2020 a înregistrat valoarea de 3,4%. Numărul **șomerilor** înregistrați la oficiile forței de muncă în anul 2020 a constituit 50,2 mii persoane și s-a majorat de circa 1,6 ori față de anul 2019.

Mărimea minimului de existență în semestrul I 2020, a constituit în medie pe lună pentru o persoană 2082,7 lei, în creștere față de semestrul I 2019 cu 2,7% (în termeni nominali).

1. Sectorul real

1.1. Produsul Intern Brut

Pe categorii de resurse, descreșterea PIB a fost determinată, în principal, de sectoarele în care au fost impuse cele mai restrictive măsuri întru contracararea efectelor negative generate de pandemie:

- Comerț interior, transport și depozitare, HoReCa - 2,4 p.p.
- Agricultură -2,1 p.p.
- Industria -0,9 p.p.
- Administrație publică, asigurări sociale, învățământ, sănătate -0,6 p.p.
- Activități profesionale, științifice și tehnice -0,5 p.p.

”Construcțiile” și ”Activitățile financiare și asigurări” au fost sectoarele care au avut un aport pozitiv la evoluția economiei în perioada menționată, contribuind cu +0,2 p.p. și +0,1 p.p asupra PIB.

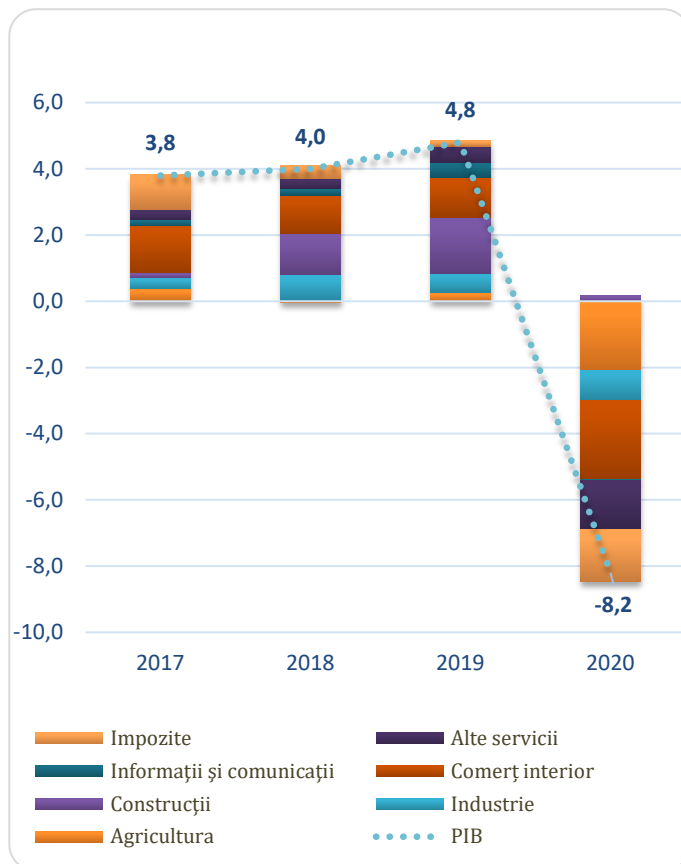
În această perioadă de criză s-a resimțit o susținere a economiei din partea sectorului construcțiilor. În ianuarie-septembrie 2020, au crescut investițiile în construcțiile inginerești (drumuri, sisteme de alimentare cu apă și canalizare, etc.) cu circa 6,2%, ajungând la circa 3,3 mild. lei, iar cele din fondul rutier - de circa 2 ori, însumând circa 693 mil. lei. De asemenea, au fost în creștere și investițiile în clădirile rezidențiale (+7%).

Criza pandemică a influențat puternic cererea internă (consumul și investițiile). Comportamentul consumatorului a fost dirijat în mare parte de sentimentul de incertitudine cu privire la evoluția pandemiei. Totodată, deficitul de resurse financiare în întreprinderi, datorat restrângerii sau sistării temporare a activității economice în situația de criză pandemică a condus la reducerea activității investiționale. Reducerea cererii externe a rezultat în scăderea exporturilor cu 17,3% în 9 luni 2020, iar diminuarea consumului ca urmare a reducerii necesarului de materie primă în sectoarele productive ale economiei a condus la scăderea importurilor cu 12,1%.

Astfel, în ianuarie-septembrie 2020 PIB a fost influențat negativ de toate componentele pe partea de utilizări:

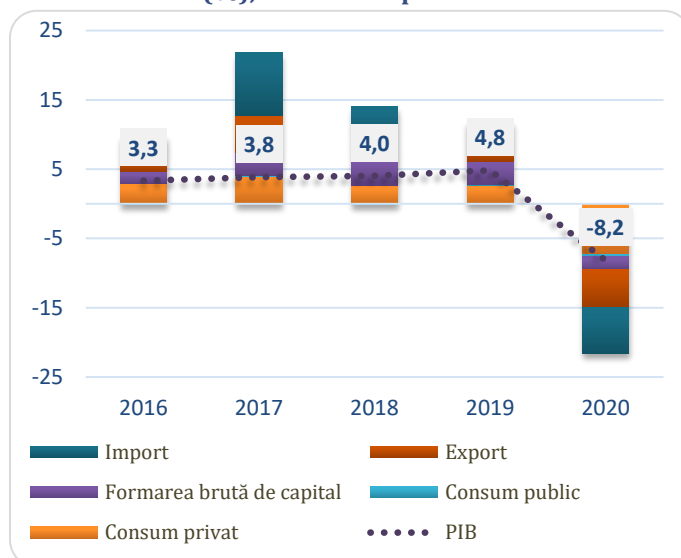
- consumul final a avut o contribuție de -7,7 p.p.
- formarea brută de capital -1,9 p.p.
- exportul -5,4 p.p.

Figura 1.1. Evoluția PIB pe resurse și contribuția sectoarelor (%), ianuarie-septembrie 2017-2020

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 1.2. Evoluția PIB pe utilizări și contribuția sectoarelor (%), ianuarie-septembrie 2017-2020

Sursă: Biroul Național de Statistică

- importul -6,6 p.p.

1.2. Industria

În 2020 volumul producției industriale s-a redus cu 5,5% comparativ cu anul 2019, din cauza efectelor crizei pandemice. Cea mai afectată ramură a fost industria prelucrătoare:

- ↓ Industria prelucrătoare: -7,1%.
- ↑ Industria extractivă: +9,5%.
- ↑ Producția și furnizarea de energie: +2,3%.

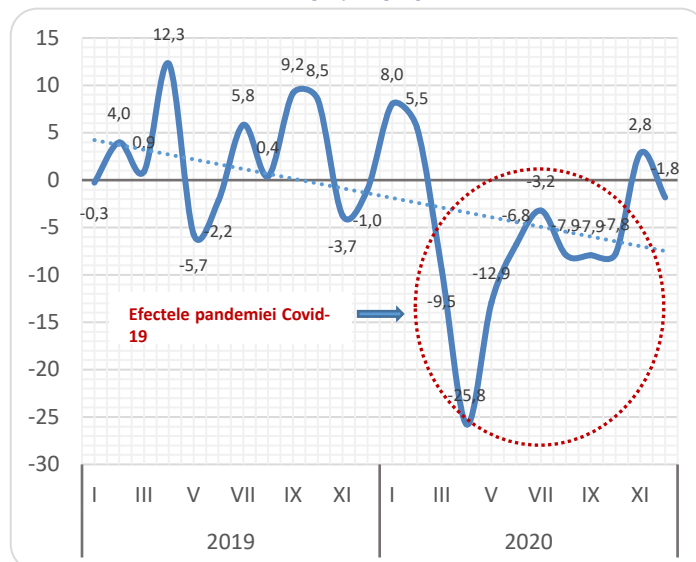
Diminuarea cererii externe din partea țărilor partenere afectate de COVID-19, concomitent cu seceta din anul 2020, au determinat diminuări esențiale, în special, în ramurile exportatoare și industria alimentară, cele mai afectate din acestea fiind:

- fabricarea de piese pentru autovehicule și motoare (-34,9%);
- prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor (-36,2%);
- fabricarea băuturilor (-11,7%);
- fabricarea de fire și cabluri, dispozitive de conexiune pentru acestea (-39,8%);
- fabricarea altor produse alimentare (inclusiv zahărul) (-26,8%);
- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-7,4%);
- fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (-30,9%).

Totodată, creșterea cererii pentru produsele chimice în situația pandemică, investițiile în utilaje din anii precedenți, precum și sporirea în 2020 a investițiilor în infrastructură au determinat creșteri în următoarele ramuri industriale:

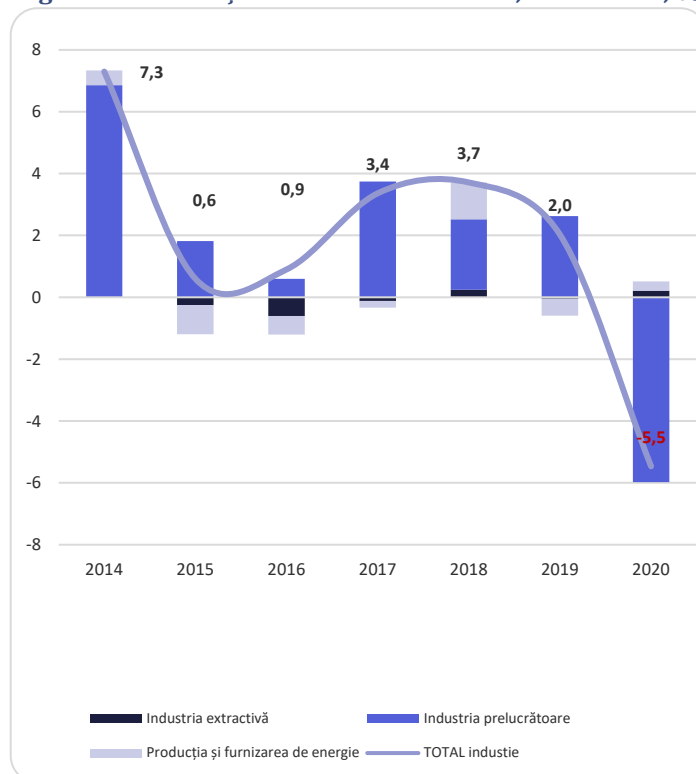
- fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale (+41,5%).
- fabricarea substanțelor și a produselor chimice (+26,2%);
- fabricarea sticlei și a produselor din sticlă (+17,6%);
- industria extractivă (+9,5%).

Figura 1.3. Evoluția lunară a sectorului industrial, %, 2019-2020

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 1.4. Evoluția sectorului industrial, 2015-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de influență asupra sectorului industrial:

- ↓ Diminuarea cererii externe din partea țărilor partenere ale Republicii Moldova afectate de COVID-19.
- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din sectorul industrial ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↓ Condițiile climaterice nefavorabile cu repercusiuni asupra industriei alimentare;
- ↑ Diminuarea prețurilor la producția și furnizarea de energie.
- ↑ Cererea internă în creștere față de produsele chimice în perioada crizei pandemice.
- ↑ Creșterea investițiilor în utilaje înregistrată în anii precedenți.
- ↑ Creșterea sectorului construcțiilor ce a stimulat industria extractivă.

Figura 1.5. Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei în ianuarie-decembrie 2020, p.p.
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică

1.3. Agricultura

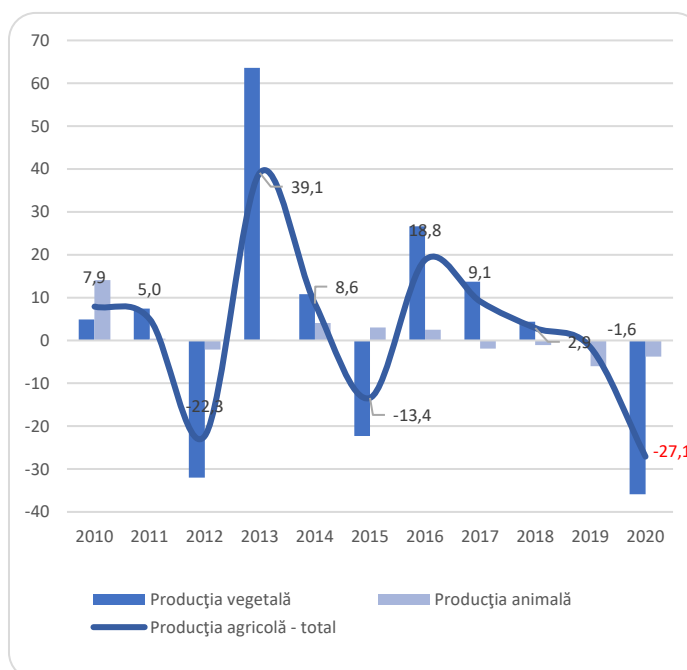
Condițiile climaterice extrem de nefavorabile au determinat scăderea semnificativă a producției agricole. În 2020, producția globală agricolă s-a micșorat cu 27,1%, inclusiv:

- ↓ producția vegetală a scăzut cu circa 35,9%;
- ↓ producția animalieră a scăzut cu 3,8%.

Circa 96% din scăderea producției agricole se datorează diminuării producției vegetale. Principalele culturi agricole care au înregistrat descreșteri și au determinat scăderea producției vegetale în anul 2020 au fost:

- porumbul (-63,4%);
- floarea soarelui (-39,9%);
- grâul (-50,5%);
- strugurii (-27,6%);
- legumele (-24,3%), inclusiv castraveții (-46,8), tomatele (-38,7%), morcovii (29,9%);
- fructele (-22,4%), inclusiv merele (-24%), prunele (-22,3%), caisele (-67,5%), piersicii (-16,2%);
- rapița (-39,2%);

Figura 1.6. Evoluția producției agricole, 2010-2020
% față de perioada corespunzătoare a anului precedent

- soia (-52,4%);
- orzul (36,7%);
- sfecla de zahăr (-30,2%).

A fost în creștere doar roada de material săditor pentru livezi, vii, arbuști (de 2,5 ori).

Sectorul zootehnic, de asemenea, a fost în scădere (-3,8%). Cu excepția producției în masă vie a porcinelor, celelalte tipuri de producție a sectorului zootehnic au fost în diminuare:

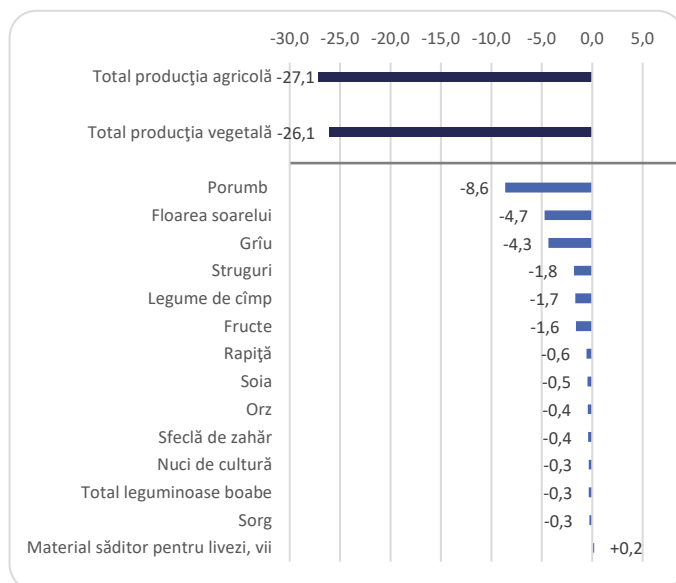
- producția de lapte (-12,4%);
- producția de ouă (-5,7%);
- producția în masă vie a bovinelor (-10,3%);
- producția în masă vie a păsărilor (-3,7%);
- producția în masă vie a porcinelor (+4,5%).

Constrângerile și factorii de bază care au influențat evoluția sectorului agricol:

- ↓ Condițiile climaterice extrem de nefavorabile: seceta înregistrată în toamna anului 2019 și în anul 2020, înghețurile din lunile martie-aprilie.
- ↓ Micșorarea continuă a efectivului de animale, concentrarea efectivului de vaci în gospodăriile individuale ale populației și subdezvoltarea activităților de antreprenariat în zootehnie.
- ↓ Imposibilitatea certificării calității producției animaliere și respectiv a exportării acesteia în Uniunea Europeană.

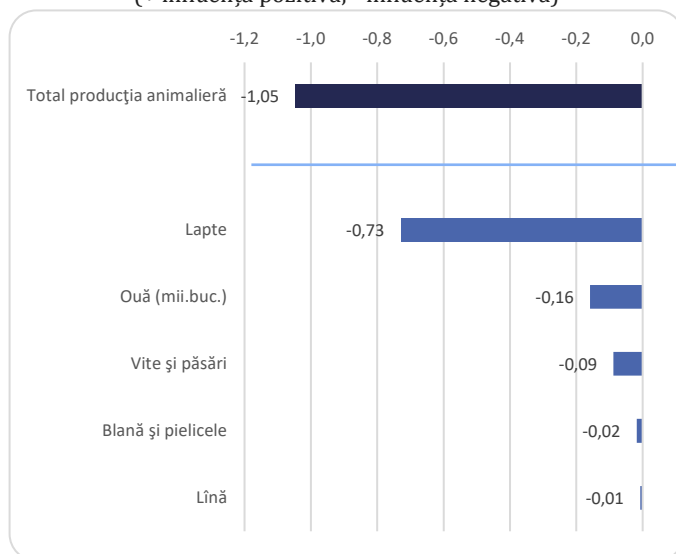
Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 1.7. Influența principalelor culturi agricole asupra producției globale agricole, 2020, p.p.
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

Figura 1.8. Influența ramurilor din zootehnie asupra producției globale agricole, 2020 p.p.
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică

1.4. Transportul de mărfuri și pasageri

Sectorul transporturilor a fost unul din cele mai afectate sectoare ale economiei de criza pandemică.

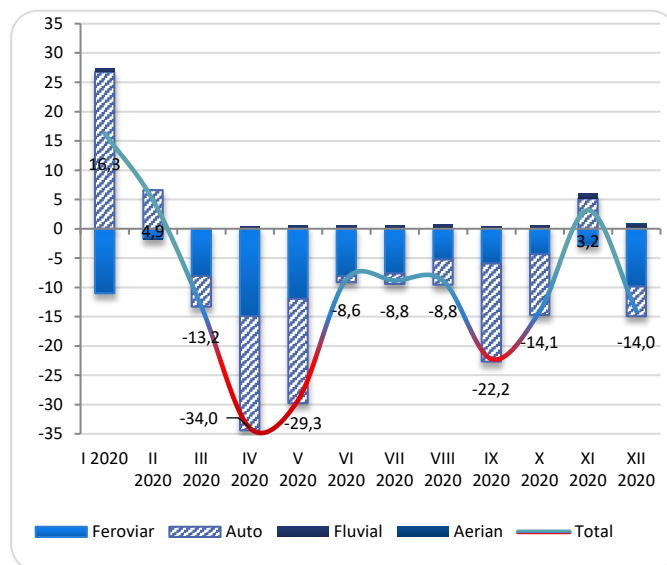
În 2020 volumul mărfurilor transportate a însumat 16,5 mil. tone, diminuându-se în 2020 cu 12,5% comparativ cu anul 2019. Doar transportul naval de mărfuri a crescut, fiind favorizat de condițiile de călătorie impuse în regiunea transnistreană în contextul pandemiei:

- ↓ transportul rutier: -7,2%
- ↓ transportul feroviar: -33,3%
- ↓ transportul aerian: -15,3%
- ↑ transportul naval: +75,6%

Numărul pasagerilor transportați a scăzut în 2020 aproape la jumătate (-46,1) comparativ cu 2019, fiind transportați în total circa 53,9 mil. pasageri. Cu excepția transportului fluvial, în diminuare a fost numărul de pasageri transportați pe toate căile de transport:

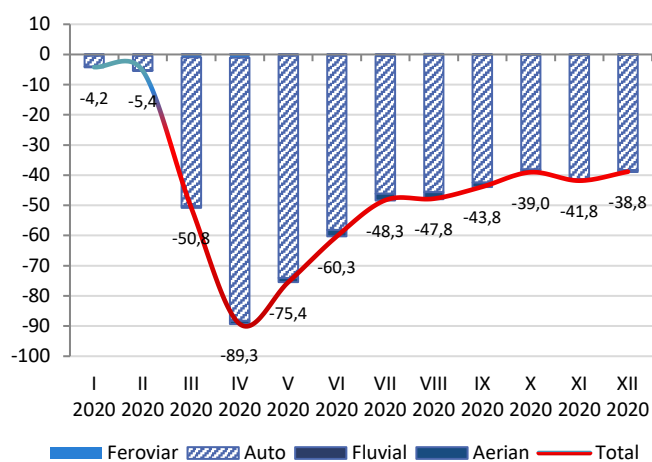
- ↓ pe cale rutieră: -45,8%
- ↓ pe cale feroviară: -38%
- ↓ pe cale aeriană: -75,6%
- ↑ pe cale navală: +56,1%

Figura 1.9. Evoluția lunară a volumului mărfurilor transportate în anul 2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 1.10. Evoluția lunară a numărului de pasageri transportați în 2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de bază care au determinat evoluțiile în sectorul transporturilor în ianuarie-decembrie 2020:

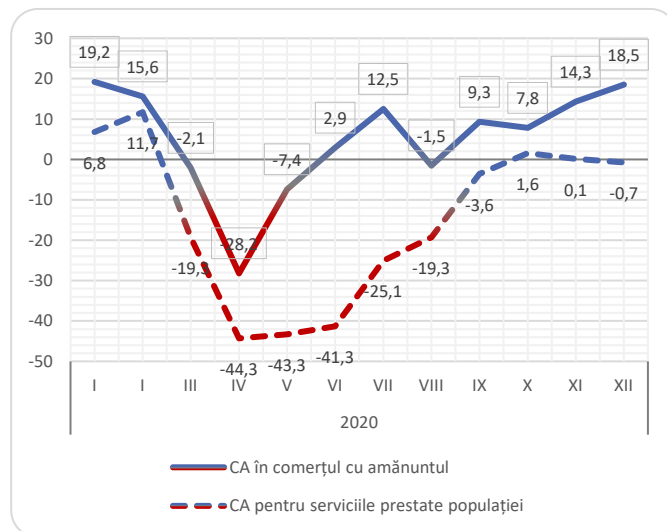
- ↓ Restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional, ca măsuri de protecție împotriva efectelor pandemiei COVID-19.
- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele externe, din cauza scăderii cererii în țările afectate de COVID-19.
- ↓ Evoluțiile negative înregistrate în unele sectoare ale economiei naționale (agricultură, industrie).
- ↓ Performanța scăzută a transportului feroviar.
- ↓ Performanța scăzută a serviciilor de transport public.
- ↑ Condițiile de călătorie impuse în regiunea transnistreană în contextul pandemiei.

1.5. Comerțul intern de bunuri și servicii

În 2020 volumul cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul s-a majorat. În același timp, serviciile prestate populației, fiind puternic afectate de efectele pandemiei, au fost în diminuare:

- ↑ **comerțul intern de bunuri cu amănuntul: +4,6%** (în prețuri comparabile), 61,7 mild. lei;
- ↓ **serviciile prestate populației: -15,7%** (în prețuri comparabile), 18,8 mild. lei.

Figura 1.11. Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile prestate populației, 2020, %

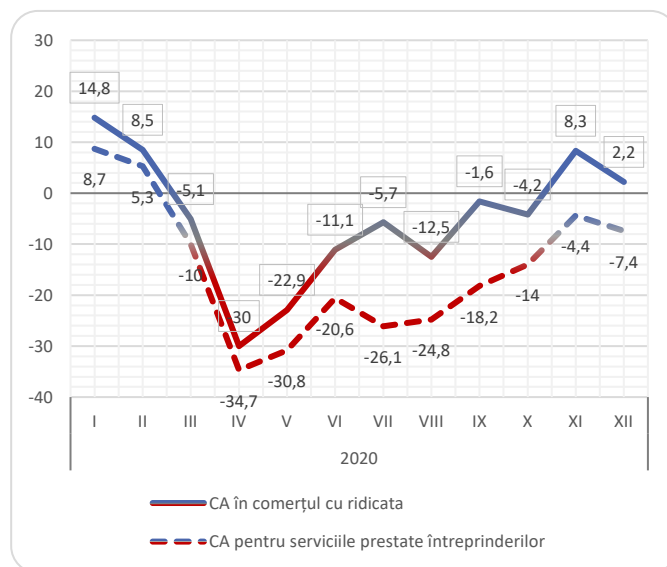
Sursă: Biroul Național de Statistică

Volumul cifrei de afaceri pentru comerțul de bunuri cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor a fost în scădere în 2020:

- ↓ **Comerțul de bunuri cu ridicata: -5,6%**, 107,7 mild. lei (în prețuri curente);
- ↓ **Serviciile prestate întreprinderilor: -15,5%**, 39,3 mild. lei (în prețuri curente).

De asemenea în scădere a fost și **cifra de afaceri în comerț, întreținere și reparație a autovehiculelor și motocicletelor (-18,1%)**, însumând circa 9,4 mild. lei.

Figura 1.12. Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor, 2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de bază de influență a activității comerciale pe piața internă în 2020 au fost:

- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității unităților comerciale de bunuri și servicii, ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↓ Descreșterea cererii de servicii din partea populației din cauza pericolelor pentru sănătate generate de pandemie, cu excepția serviciilor prestate în domeniul sănătății, serviciilor în tehnologia informației.
- ↓ Reducerea activității economice în sectoarele economiei naționale.
- ↑ Creșterea veniturilor salariale și restabilirea treptată a cererii față de bunuri din partea populației.

1.6. Activitatea turistică

Turismul este unul dintre sectoarele economice cele mai afectate de pandemia Covid-19. În anul 2020 numărul turiștilor cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiune de cazare a constituit 90,3 mii persoane, ce constituie doar 24% din numărul înregistrat în anul 2019, inclusiv:

- turiști locali - 61,6 mii persoane
- turiști străini - 28,7 mii persoane

Factorii de bază care au influențat evoluția turismului în anul 2020:

- sistarea temporară a activității companiilor din sector ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19
- restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional în perioada pandemiei
- descreșterea cererii de servicii turistice din partea populației

1.7. Investiții în active imobilizate

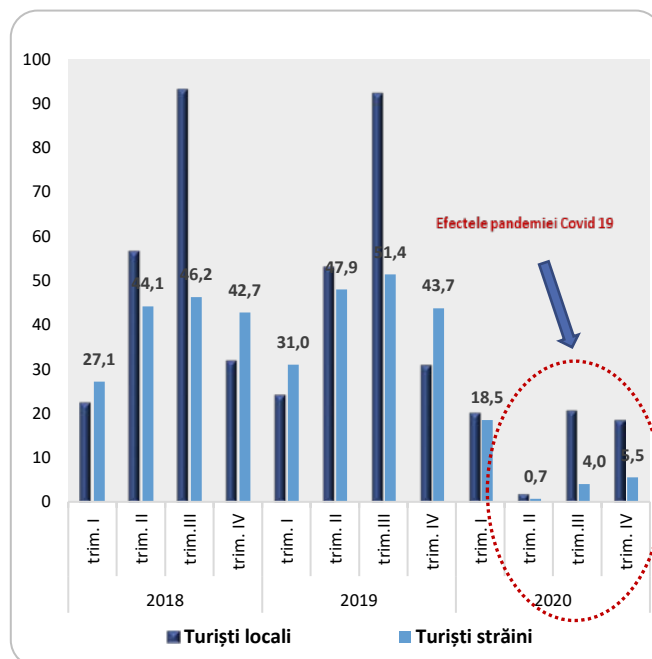
Deficitul de resurse financiare și incertitudinile create de criza pandemică au determinat **diminuarea investițiilor în active imobilizate**. În 2020 acestea au scăzut cu 2,6% comparativ cu 2019, însumând circa 27,1 mild. lei.

Cele mai afectate de criză au fost investițiile **din sursele proprii ale agenților economici** (-6,6%), generând cel mai mare impact negativ asupra activității investiționale (-3,9 p.p.). De asemenea, criza pandemică a influențat puternic fluxul investițiilor străine (-15,8%). Constrângerile bugetare apărute în situația de criză au limitat investițiile din bugetul public național (-1,5%). Totuși, surse de susținere a activității investiționale în 2020 s-au dovedit a fi investițiile în infrastructură finanțate din Fondul rutier și din împrumuturile externe.

După sursele de finanțare, în 2020 volumul investițiilor a înregistrat următoarele evoluții:

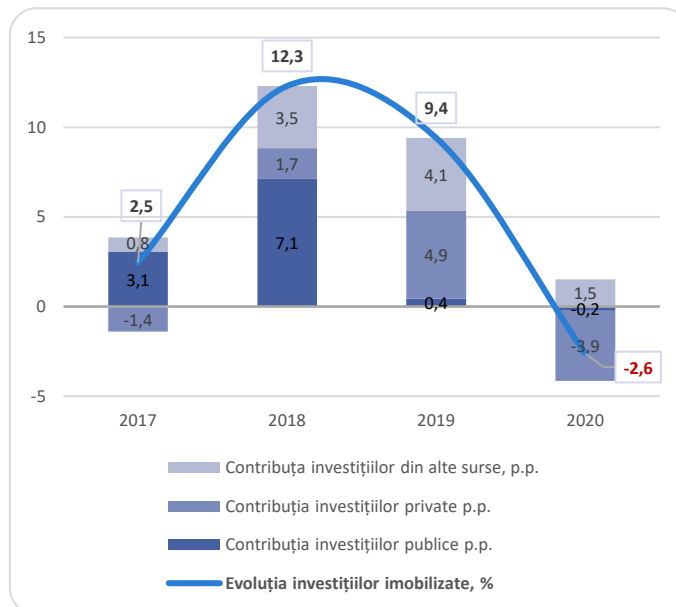
- fondul rutier: în creștere de 2 ori (1,2 mild. lei, contribuția +2,2 p.p.)
- credite și împrumuturi externe: +32,3% (2,3 mild. lei, contribuția +2 p.p.);

Figura 1.13. Numărul turiștilor cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiune de cazare, mii persoane

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 1.14. Evoluția volumului investițiilor, 2017-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

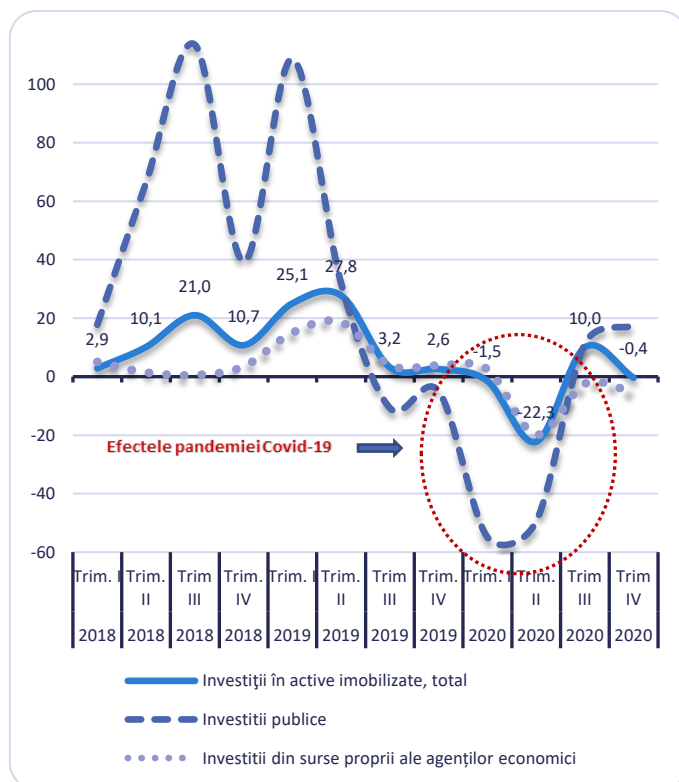
- surse proprii ale agenților economici: -6,6% (15,4 mild. lei, contribuția -3,9 p.p.)
- credite interne: -27,5% (2 mild. lei, contribuția -1,9 p.p.)
- surse străine: -15,8% (1,2 mild. lei, contribuția -0,8 p.p.)
- bugetul public național: -1,5% (4,5 mild. lei, contribuția -0,2 p.p.);

Creșterea investițiilor din Fondul rutier și din creditele externe se reflectă în **majorarea volumului investițiilor în construcțiile ingineresti** (drumuri, sisteme de alimentare cu apă și canalizare, etc.) și în **mijloace de transport**, care au crescut în 2020 cu 14,7% și 22,7% respectiv. Investițiile în celelalte tipuri de active au fost în descreștere. Din cauza constrângerilor financiare ale agenților economici s-au diminuat esențial investițiile în mașini și utilaje (-11,4%). De asemenea, au scăzut investițiile în sectorul construcțiilor (-0,2%), în special investițiile în clădirile nerezidențiale (-13,5%) și în clădirile de locuit (-5,1%).

Analiza investițiilor *după tipurile de active* arată următoarele evoluții:

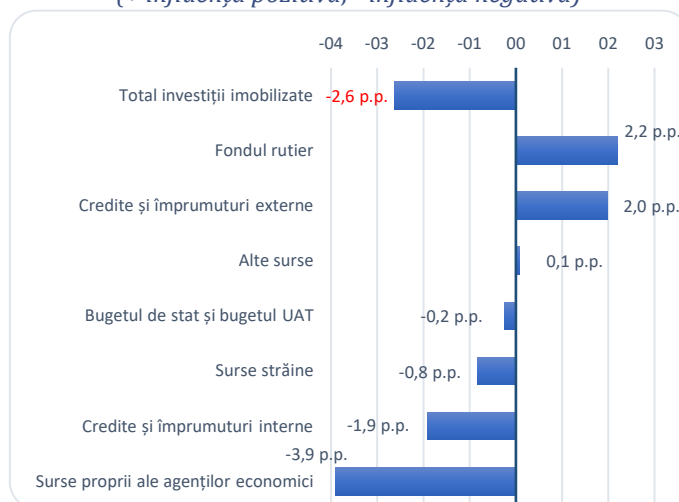
- construcții ingineresti: +14,7% (6,8 mild. lei, contribuția +3,1 p.p.);
- mijloace de transport: +22,7% (2,9 mild. lei, contribuția +1,9 p.p.);
- terenuri: +2,4% (910,6 mil. lei, contribuția +0,1 p.p.);
- mașini, utilaje și instalații: -11,4% (7,1 mild. lei, contribuția -3,3 p.p.);
- clădiri nerezidențiale: -13,5% (4,5 mild. lei, contribuția -2,5 p.p.);
- clădiri de locuit (rezidențiale): -5,1% (3,7 mild. lei, contribuția -0,7 p.p.);
- active necorporale: -39,9% (519,5 mil. lei, contribuția -1,2 p.p.).

Figura 1.15. Evoluția trimestrială a volumului investițiilor după sursele de finanțare, 2018-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

Figura 1.16. Contribuția surselor de finanțare la evoluția investițiilor, 2020 (+ influență pozitivă; - influență negativă)

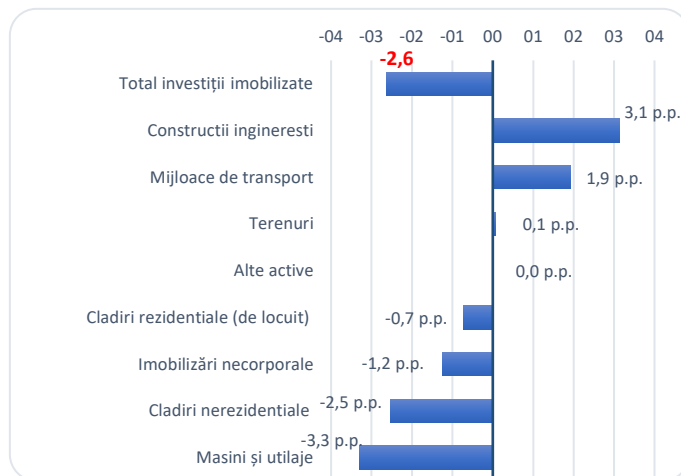
Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

Factorii principali care au determinat scăderea investițiilor:

- ↓ Deficitul de resurse financiare în întreprinderi, datorat restrângerii sau sistării temporare a activității întreprinderilor în situația de criză pandemică.
- ↓ Presiunile bugetare create de situația pandemică din țară.
- ↓ Incertitudinile create de criza pandemică în rândul investitorilor străini.

Figura 1.17. Gradul de influență asupra evoluției investițiilor pe tipuri de active, ianuarie-septembrie 2020

(+ influență pozitivă; - influență negativă)

Sursă: Biroul Național de Statistică, calculele MEI

2. Sectorul monetar

2.1. Inflația

Rata inflației anuale (ianuarie 2021 față de ianuarie 2020) s-a situat sub limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/-1,5%), constituind **0,2%**.

Rata inflației de bază a fost **1,7%**, cu 3,4 p.p. mai mică decât nivelul ratei inflației de bază în luna respectivă a anului 2020.

Rata deflației de la începutul anului (ianuarie 2021 față de decembrie 2020) a constituit **0,5%**, cu 0,1 p.p. mai mică decât nivelul înregistrat în aceeași perioadă a anului 2020.

Rata inflației de bază a constituit **0,1%** față de decembrie 2020, fiind cu 0,1 p.p. mai mare comparativ cu cea înregistrată în perioada respectivă a anului 2020.

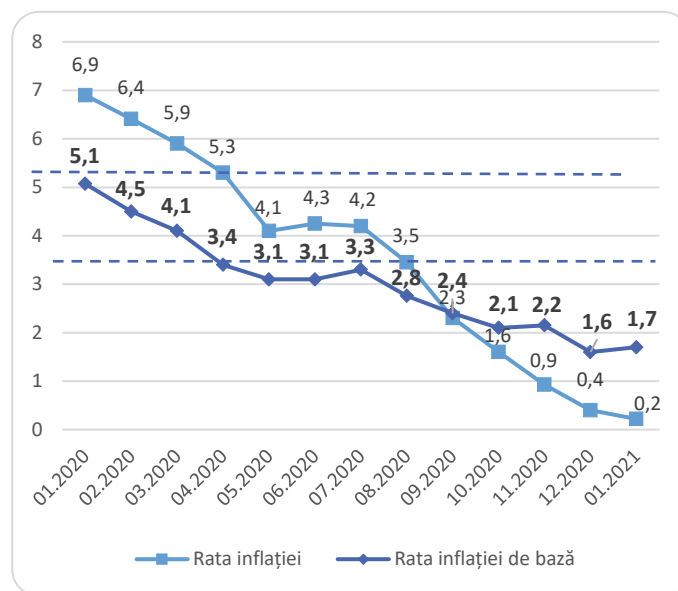
Înviorarea cererii externe a determinat revenirea prețurilor internaționale la majoritatea produselor de bază pe o traiectorie ascendentă, cum ar fi prețurile la petrol (+2,4 ori față de nivelul înregistrat în aprilie 2020), gaz natural (+3,8 ori), și industrie (+1,5 ori), produsele alimentare (+22,3%), materia primă în agricultură (+20,7%).

Majorarea cererii pentru petrol a fost determinată de eliminarea restricțiilor impuse anterior în legătură cu pandemia COVID-19, în primul rând din partea Chinei, care este consumatorul principal de petrol. Plus la aceasta, începând cu 01.05.2020 a intrat în vigoare acordul de limitare a producției petrolului.

Factorii de influență asupra ratei inflației

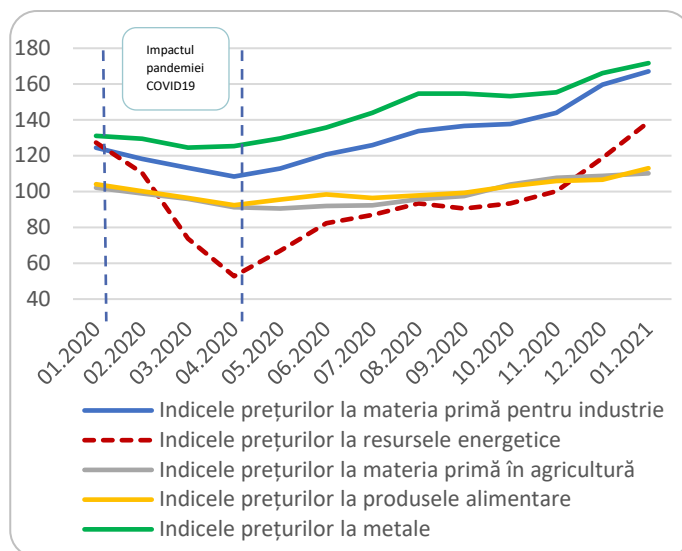
- ↑ diminuarea ofertei la unele produse agricole ca impact al secetei din anul 2020;
- ↑ majorarea prețurilor internaționale la resursele energetice.

Figura 2.1. Dinamica ratei anuale a inflației, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 2.2. Dinamica indicilor prețurilor internaționale la principalele grupe de produse (2016=100), %

Sursă: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

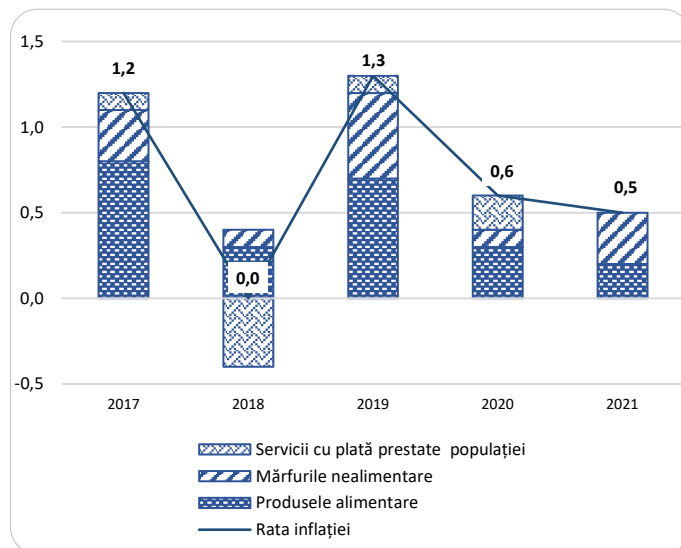
Inflația a fost determinată, în general, de creșterea prețurilor la produse alimentare și mărfurile nealimentare.

Produsele alimentare: +0,2 puncte procentuale (p.p.) din creșterea IPC general (inclusiv 0,2 p.p. revin legumelor).

Mărfurile nealimentare: +0,3 p. p. (inclusiv 0,2 p. p. revin combustibililor).

Tarifele la servicii nu au avut nicio influență asupra ratei inflației în perioada vizată.

Figura 2.3. Contribuția principalelor componente la rata inflației, ianuarie față de decembrie a anului precedent (p.p.)

Sursă: Biroul Național de Statistică

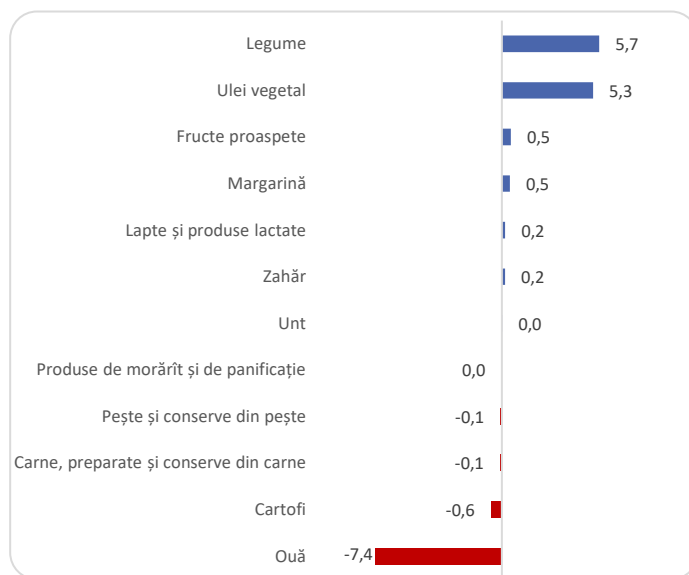
Prețurile la produse alimentare s-au majorat cu 0,6% în ianuarie 2021.

↑ **prețurile la legume și fructe proaspete:** oferta limitată pe piață din cauza condițiilor climatice nefavorabile din anul precedent;

↑ **prețurile la ulei vegetal:** micșorarea volumului producției de floarea soarelui cu circa 40% în anul 2020

↓ **prețurile la ouă:** factor sezonier și micșorarea exportului de ouă (cu 40,7% în 2020).

Figura 2.4. Creșterea (+) /scaderea (-) prețurilor la principalele produse alimentare, ianuarie față de decembrie 2020, %

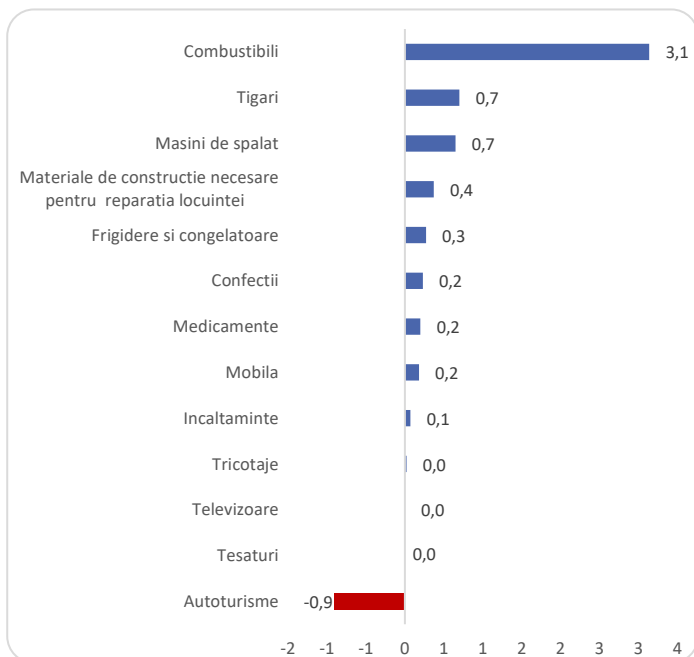
Sursă: Biroul Național de Statistică

Prețurile la mărfurile nealimentare s-au majorat cu 0,6%.

↑ **prețurile la combustibil:** majorarea prețurilor internaționale pentru produse energetice și creșterea cererii.

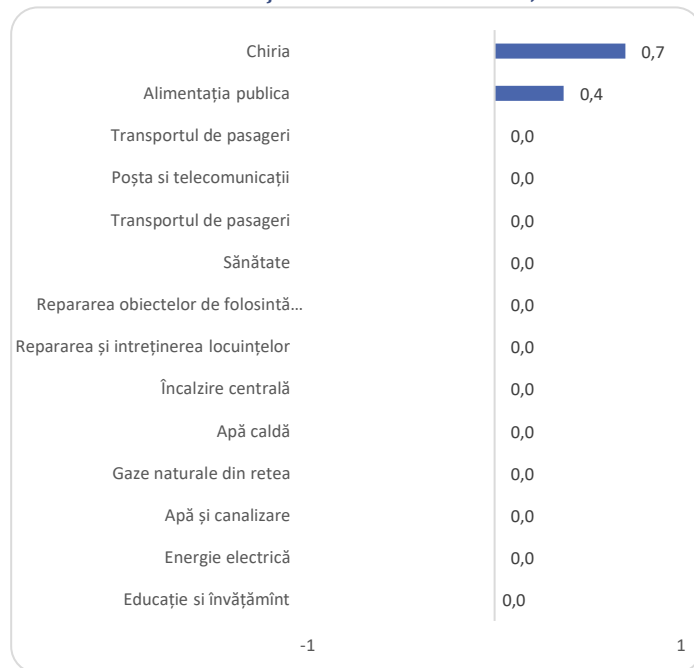
Tarifele la serviciile prestate populației s-au micșorat cu 0,3%.

Figura 2.5. Creșterea (+) /scăderea (-) prețurilor la principalele mărfuri nealimentare, ianuarie față de decembrie 2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 2.6. Creșterea (+) /scaderea (-) tarifelor la principalele servicii prestate populației, ianuarie față de decembrie 2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

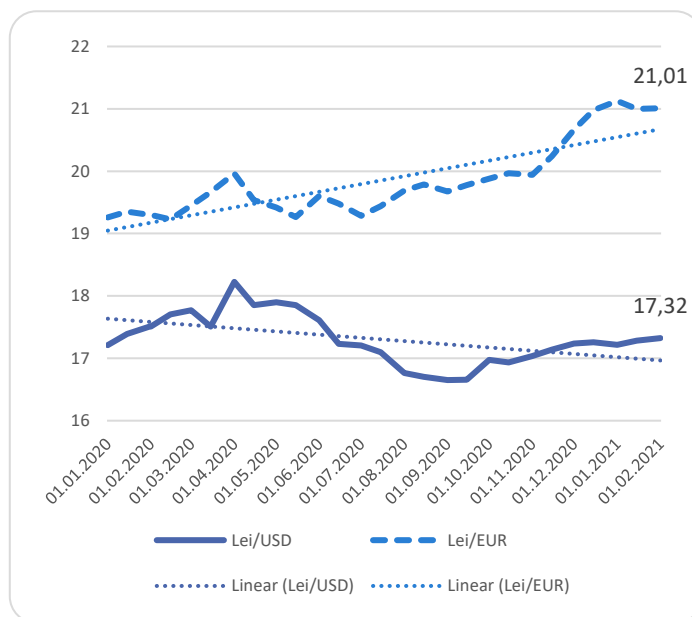
2.2. Cursul de schimb și piața valutară

De la începutul anului 2021 moneda națională a marcat o depreciere neesențială de 0,5% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2021 până la 17,30 lei la 31.01.2021). Față de Euro leul moldovenesc s-a apreciat cu 0,9%.

Factorii de influență asupra cursului de schimb

- ↕ fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale (a influențat cursul leului față de euro și alte valute);
- ↓ cererea de valută mai mare decât oferta pe piața valutară internă în ianuarie-aprilie;
- ↓ intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară internă sub formă de cumpărări de valută.

Figura 2.7. Evoluția cursului de schimb al monedei naționale față de dolarul SUA și Euro, Lei/USD, Lei/EUR

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În luna ianuarie 2021, cererea netă de valută din partea agenților economici a fost acoperită prin oferta netă de valută de la persoanele fizice în proporție de 93,7%.

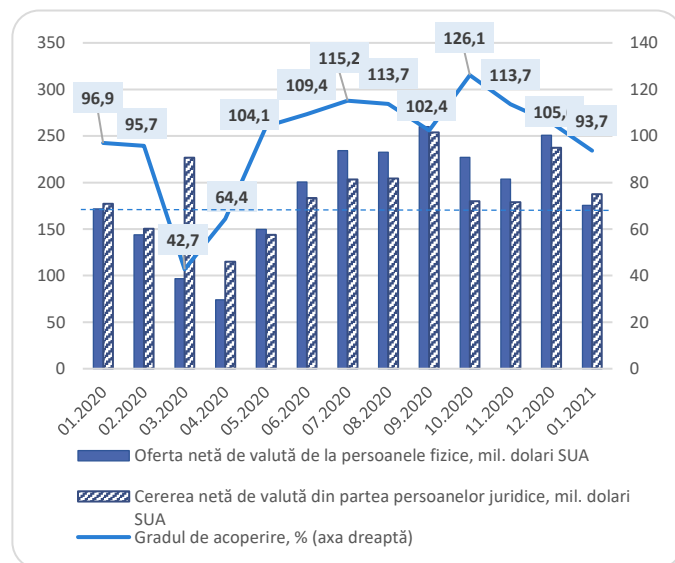
↑ **Oferta netă** de la persoanele fizice a constituit 175,5 mil. dolari și s-a majorat cu 2,2%.

↑ **Cererea netă** de valută din partea persoanelor juridice a constituit 187,4 mil. dolari s-a majorat cu 5,8%.

Cererea de valută a depășit oferta pentru prima dată în ultimele 9 luni!

Totodată, BNM a intervenit prin procurări nete de valută în sumă de 1,5 mil. dolari pe piața interbancară locală, pe fondul unui surplus de valută înregistrat în ultima decadă a lunii ianuarie.

Figura 2.8. Gradul de acoperire a cererii nete de valută străină din partea agenților economici prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice, %

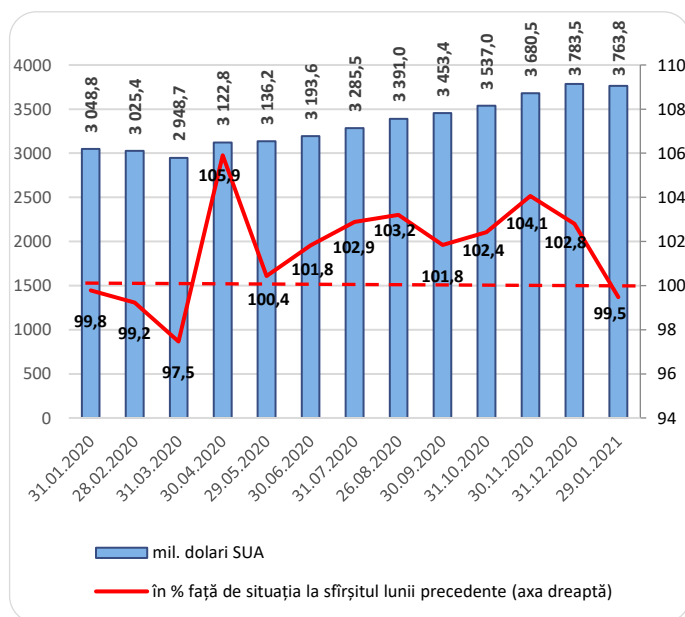
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 29.01.2021 a atins 3763,5 mil. dolari, micșorând-se cu 0,5% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2020 și majorându-se cu 23,4% față de situația la 31.01.2020.

Factorii principali de modificare a stocului activelor valutare de rezervă:

- ↓ plățile aferente serviciului datoriei publice externe a Republicii Moldova (13,3 mil dolari);
- ↓ deprecierea cursurilor de schimb ale valurilor componente ale rezervelor valutare în raport cu dolarul SUA (13,1 mil dolari);
- ↑ înregistrarea creditelor și a granturilor în favoarea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova pentru proiecte investiționale (5,4 mil dolari);
- ↑ intrările nete aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate (3,8 mil dolari);
- ↑ intervențiile pe piața valutară internă sub formă de cumpărări de valută (1,5 mil dolari).

Figura 2.9. Activele oficiale de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

2.3. Indicatorii monetari

Masa monetară M3 la sfârșitul lunii ianuarie 2021 a constituit 107 mld. lei și s-a majorat cu 18,5% comparativ cu situația similară din anul 2020.

Modificarea față de 31.01.2020:

- Bani în circulație: +10,5%
- Depozite la vedere: +12,5%
- Depozite la termen: +8,0%
- Depozite în valută străină: +8,6%

Figura 2.10. Structura Masei monetare M3

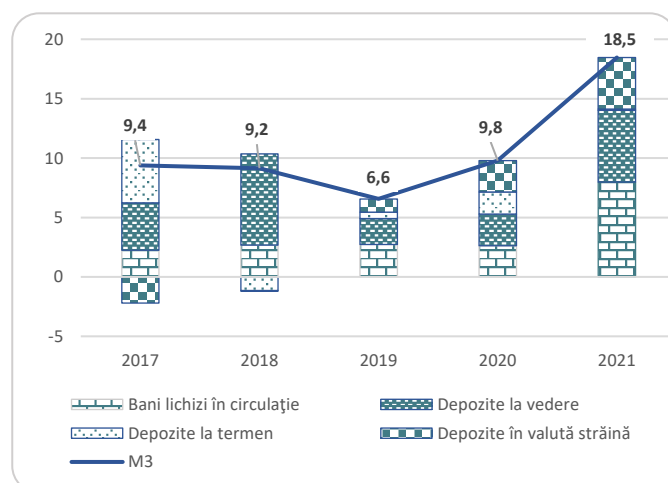
M3		106967.3 MDL (100,0%)	
M2		75652.0 MDL (69,6%)	
M1		55058.7 MDL (46,9%)	
M0	Depozite la vedere MDL	Depozite la termen MDL	Depozite în valută
Bani în circulație	25193.1 mil. MDL (21,8%)	20593.3 mil. MDL (22,7%)	31315.3 mil. MDL (30,4%)
29865.6 mil. MDL (25,1%)			

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Contribuțiile la creșterea agregatului monetar M3:

- Bani lichizi în circulație: +8,0 p.p.
- Depozite la vedere: +6,1 p.p.
- Depozite la termen: +0,1 p.p.
- Depozite în valută străină: +4,3 p.p.

Figura 2.11. Contribuția la evoluția masei monetare M3, sfârșitul anilor 2016-2020, p.p.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul depozitelor la sfârșitul lunii ianuarie 2021 s-a majorat cu 14%, atingând un volum de 77,1 mld. lei.

Figura 2.12. Soldul depozitelor și ratele dobânzii (medii lunare) la sfârșitul lunii ianuarie 2017-2021

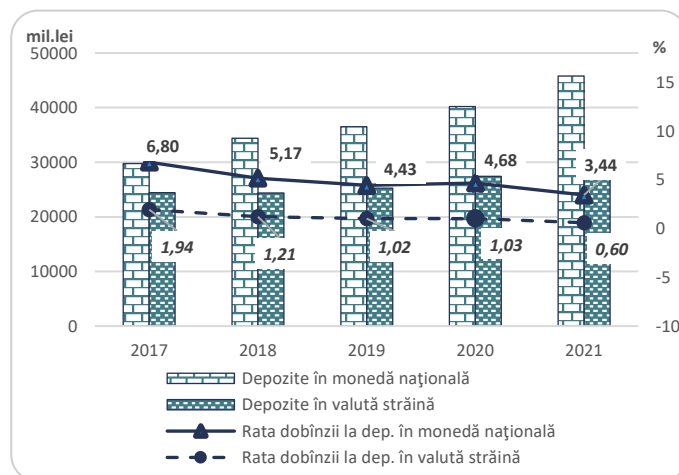
Soldul depozitelor în monedă națională:

(59,4% din volumul total)

- ↑ Creștere cu 13,8% față de ianuarie 2020

Soldul depozitelor în valută străină:

- ↑ Creștere cu 14,3% față de ianuarie 2020

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În luna ianuarie 2021 au fost atrase depozite noi în valoare de 12,9 mild. lei, sau cu 14,7% mai puțin comparative cu perioada respectivă a anului trecut.

Depozite noi atrase în lei:

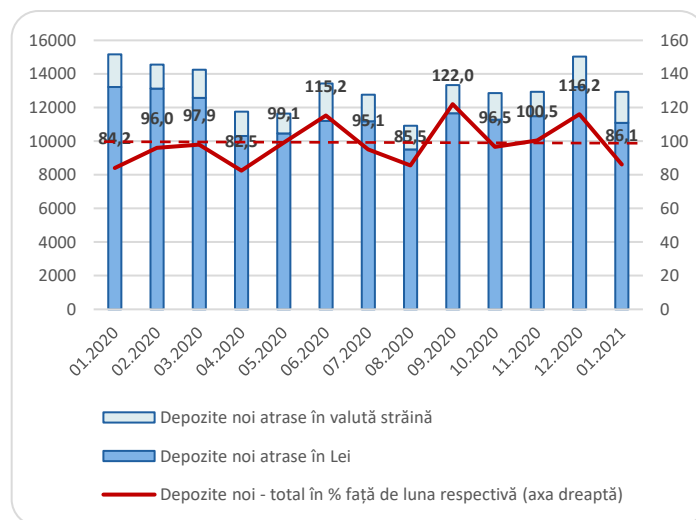
(85,8% din volumul total)

↓ diminuare cu 16,1%

Depozite noi atrase în valută străină

↓ diminuare cu 5,8%

Figura 2.13. Dinamica lunară a depozitelor noi atrase, mil. lei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul creditelor în economie a marcat o creștere cu 9,4% față de nivelul înregistrat la sfârșitul lunii ianuarie 2020, constituind 48,3 mild. lei.

Soldul creditelor în monedă națională:

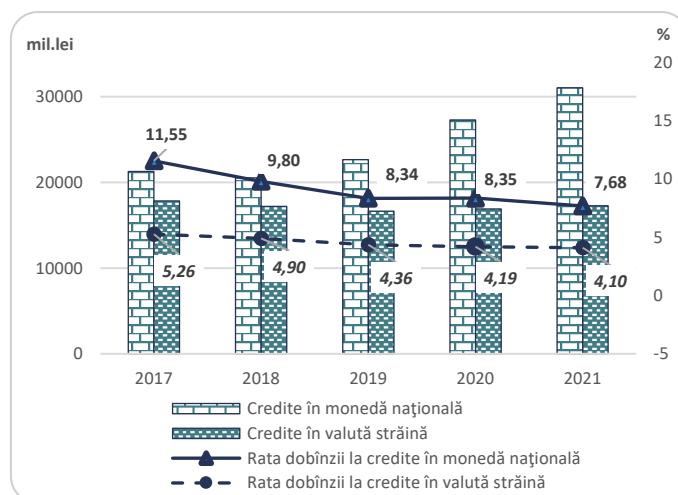
(64,2% din volumul total)

↑ creștere cu 13,8% față de ianuarie 2020

Soldul creditelor în valută străină:

↑ creștere cu 2,3% față de ianuarie 2020

Figura 2.14. Soldul creditelor și ratele dobânzii (medii lunare) la sfârșitul anilor 2017-2021

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În luna ianuarie 2021 au fost acordate credite noi în valoare de 2,1 mild. lei, sau cu 5,5% mai puțin comparativ cu perioada respectivă a anului trecut

Credite noi acordate în lei:

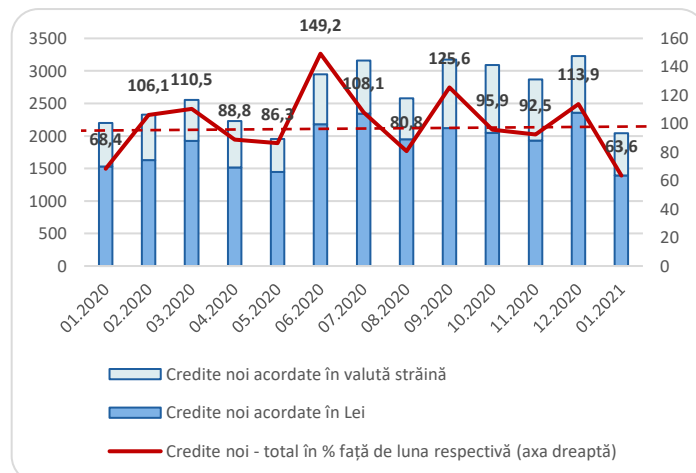
(65,9% din volumul total)

↓ diminuare cu 9%

Credite noi acordate în valută străină

↓ diminuare cu 2,6%

Figura 2.15. Dinamica lunară a creditelor noi acordate, mil. lei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

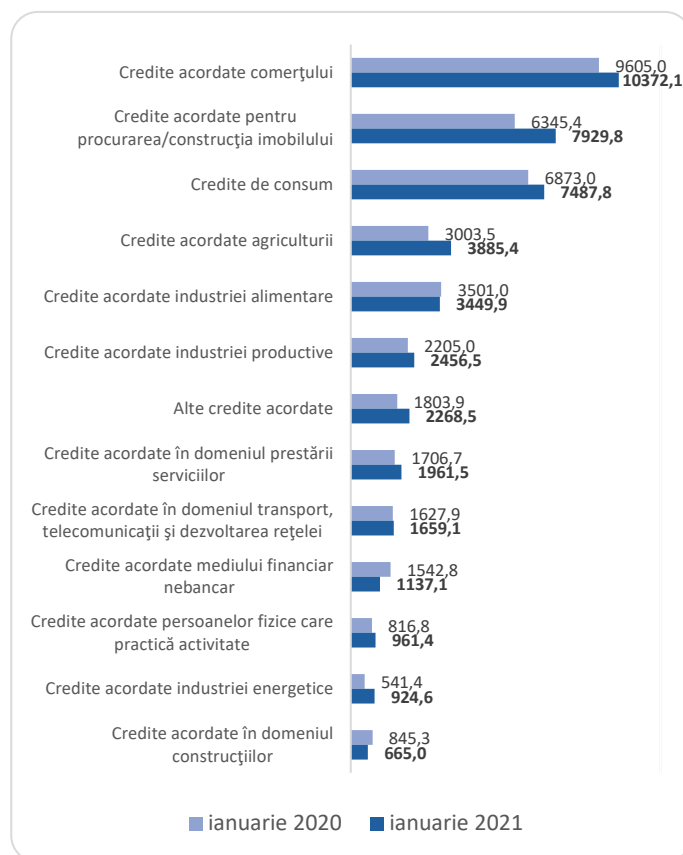
În portofoliul de credite acordate cea mai mare pondere – 23% revine creditelor direcționate în sectorul comerț, apoi 17,6% – pentru procurarea/construcția imobilului, 16,6% – spre consum, 8,6% - agriculturii, 7,6% - industriei alimentare etc.

Cea mai mare creștere a fost înregistrată la creditele acordate agriculturii, volumul cărora s-a majorat față de decembrie 2019 cu 29,4%, fapt care se explică cel mai probabil prin implementarea Programului de subvenționare a dobânzilor la creditele bancare contractate în perioada 01.05.2020 – 31.12.2020 în cadrul măsurilor bugetar-fiscale pentru susținerea sectorului agricol afectat de calamitățile naturale.

Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 159,6%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale au lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei.

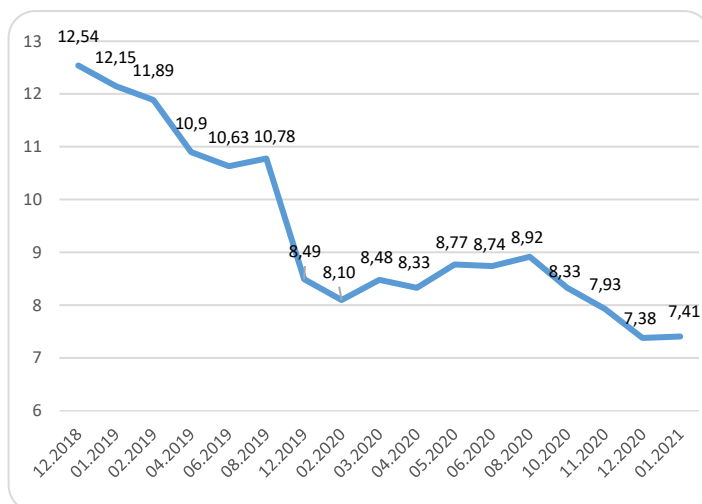
Soldul datoriei la **credite neperformante** ca pondere în soldul total al datoriei la credite după 2 ani de evoluție ascendentă, înregistrează o tendință de diminuare de la 18,5% în luna noiembrie 2017 (când a fost atins nivelul maxim) până la 7,4% în luna ianuarie 2021. Diminuarea ponderii creditelor neperformante s-a datorat faptului că băncile au aplicat unele proceduri noi (separarea activelor „bune” de cele „rele” etc.), care au condus la reducerea stocului acestora.

Figura 2.16. Portofoliul de credite pe sectorul bancar al Republicii Moldova la sfârșitul lunii ianuarie 2020 - 2021, mil. lei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

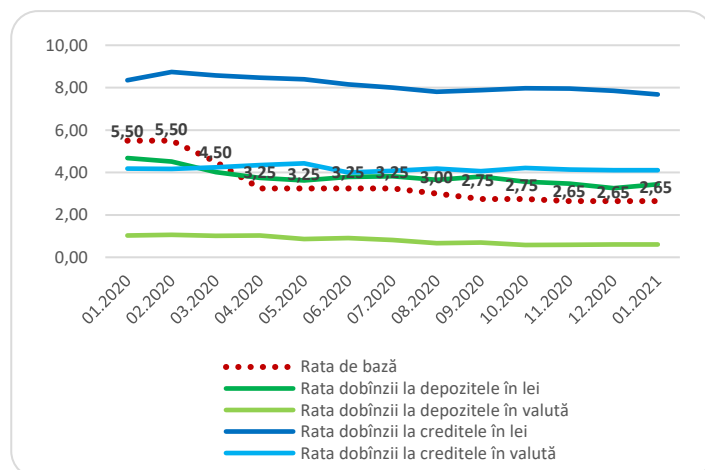
Figura 2.17. Datoria la credite neperformante, % din total datorie la credite

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În scopul atenuării impactului efectelor generate de pandemia COVID-19 pentru perioada de urgență, BNM a întreprins unele măsuri de relaxare a politicii monetare. Astfel, la data de 06.11.2020 **a fost diminuată rata de bază de la 2,75% până la 2,65%**. Concomitent, a fost majorată norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă până la 30%.

Figura 2.18. Evoluția ratei de bază și a ratelor dobânzii la depozite și credite, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

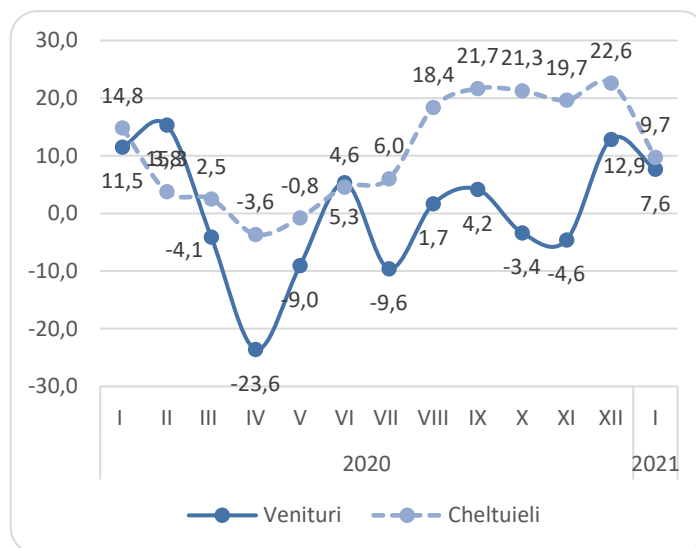
3. Finanțe publice

3.1. Bugetul public național

În prima lună a anului curent la Bugetul public național au fost încasate venituri în valoare de 5 080 mil.lei, ceea ce reprezintă o creștere de 7,6% față de perioada similară din anul precedent. Totodată, au fost realizate cheltuieli în sumă de 5 218,7 mil.lei, cu 9,7% mai mult.

În rezultat, deficitul bugetar a atins -138,7 mil.lei, comparativ cu -37,8 mil.lei în ianuarie 2020.

Figura 3.1. Evoluția lunară a veniturilor și cheltuielilor bugetare în anii 2020-2021

Sursă: Ministerul Finanțelor

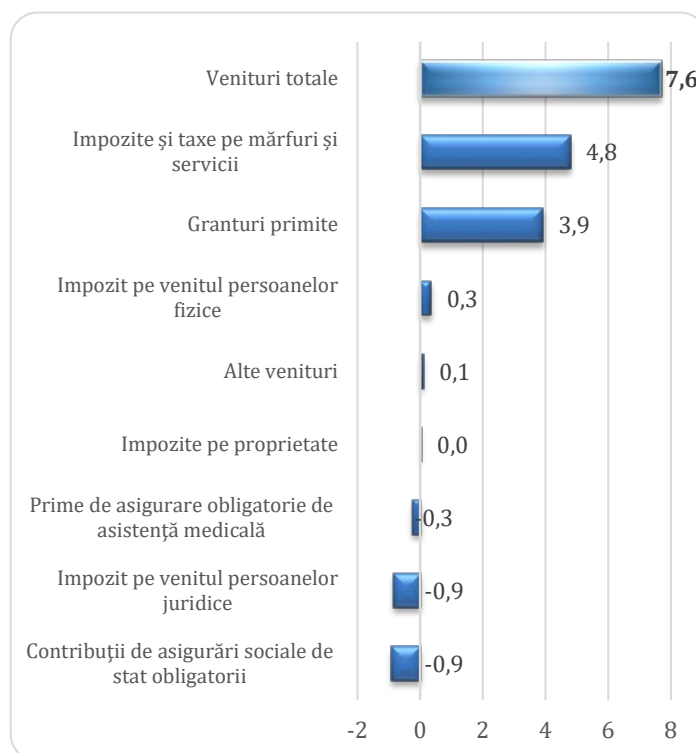
Relansarea treptată a consumului intern a determinat încasări mai mari din impozite și taxe pe mărfuri și servicii. Veniturile din TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova au fost în creștere cu 12,1% și la mărfurile importate – cu 2,6%. Totodată, s-au majorat și încasările din Accize – cu 31,1%, inclusiv ca rezultat al majorărilor cotelor accizelor la anumite produse. În rezultat, creșterile înregistrate la această grupă de venituri au generat cea mai mare contribuție la evoluția veniturilor publice – 4,8%.

În prima lună a anului curent au fost primite granturi din partea organizațiilor internaționale pentru realizarea proiectelor investiționale în volum de 186 mil.lei, care este incomparabil cu nivelul din luna ianuarie 2020 – 1,7 mil.lei, ceea ce a influențat creșterea veniturilor BPN cu 3,9%.

Contribuție pozitivă a avut și veniturile din impozitele pe venitul persoanelor fizice – 0,3%, care se datorează în mare parte modificărilor operate la impozitarea persoanelor fizice.

Diminuări au fost înregistrate la veniturile încasate din impozitele pe venitul persoanelor juridice (-13,7%). Acest fapt se datorează cel mai probabil persistenței

Figura 3.2. Contribuția componentelor la creșterea veniturilor (%), ianuarie 2021

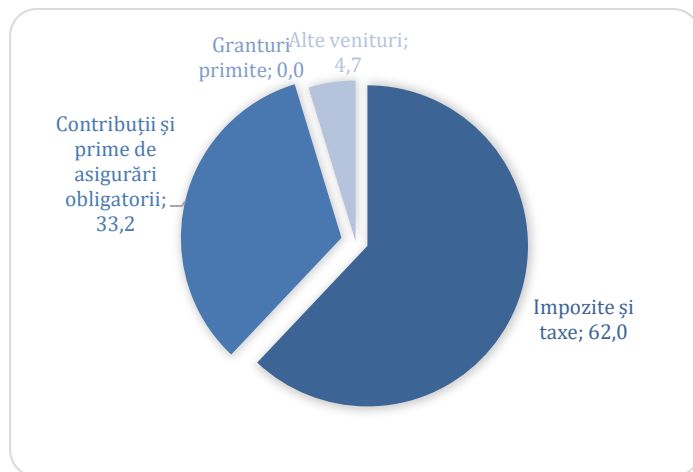

Sursă: Ministerul Finanțelor

efectelor crizei pandemice, care continuă să se răsfrângă asupra activității agenților economici, având un impact de -0,9% la evoluția veniturilor publice totale.

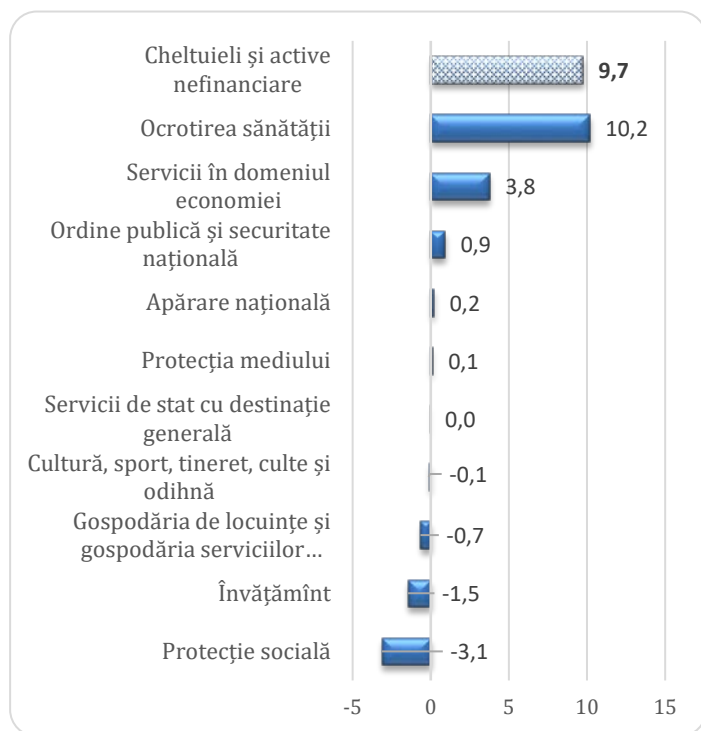
Încasările din contribuții și prime de asigurări obligatorii s-au diminuat cu 3,6% și au avut o contribuție de -1,2% la veniturile BPN.

Figura 3.3. Structura veniturilor bugetare (%)

Sursă: Ministerul Finanțelor

Figura 3.4. Contribuția componentelor la creșterea cheltuielilor (%), ianuarie 2021

Sursă: Ministerul Finanțelor

Măsurile de contracarare a pandemiei continuă să genereze costuri mari. Rămân prioritare cheltuielile privind ocrotirea sănătății populației în contextul răspândirii pandemiei, care au generat cel mai mare impact asupra cheltuielilor bugetare totale (conform clasificăției funcționale) – 10,2%. Totodată, au fost diminuate cheltuielile pentru protecția socială, învățământ etc.

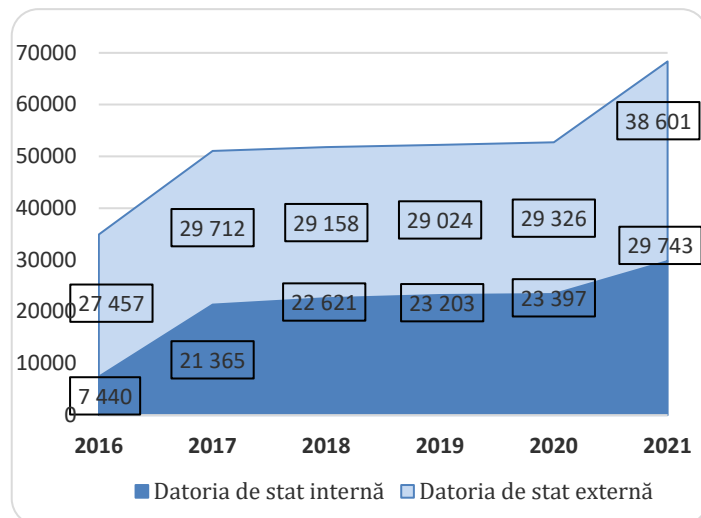
De asemenea, conform clasificăției economice, se atestă creșteri de cheltuieli pentru procurarea bunurilor și serviciilor - cu 48,4%, cu o contribuție de 7,2% la creșterea cheltuielilor totale, pentru investiții capitale - de circa 3,6 ori și o contribuție de 3,4%, cheltuielile de personal cu 8% și 2,2% contribuție, pentru acordarea subsidiilor cu 51,7% și 1,5% contribuție etc.

3.2. Datoria de stat administrată de Guvern

Pentru acoperirea cheltuielilor bugetare în contextul pandemiei, Guvernul a apelat la împrumuturi interne și externe, fapt ce a majorat nivelul de îndatorare a țării, care se menține și în anul curent.

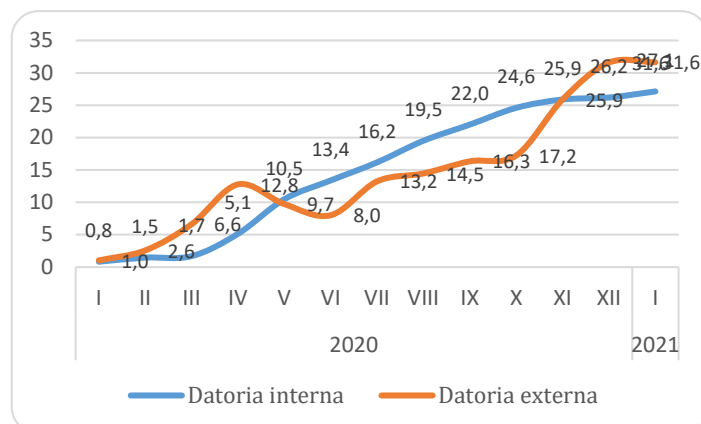
Conform datelor de la sfârșitul lunii ianuarie 2021, datoria de stat administrată de Guvern a atins nivelul de 68,3 mild. lei. Datoria internă, care deține ponderea 43,5% în valoarea totală a datoriei de stat, a însumat 29,7 mild. lei și a crescut cu 27,1% față de aceeași situație din anul precedent. Datoria de stat externă, având o pondere de 56,5% în total, a însumat 38,6 mild. lei și s-a majorat cu 31,6%.

Figura 3.5. Datoria de stat la data de 31 ianuarie 2016 - 2021, mil. lei

Sursă: Ministerul Finanțelor

Figura 3.6. Evoluția lunară a datoriei de stat internă și externă (%), anii 2020-2021

Sursă: Ministerul Finanțelor

Datoria de stat internă s-a majorat din contul emisiunii mai mari a valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară.

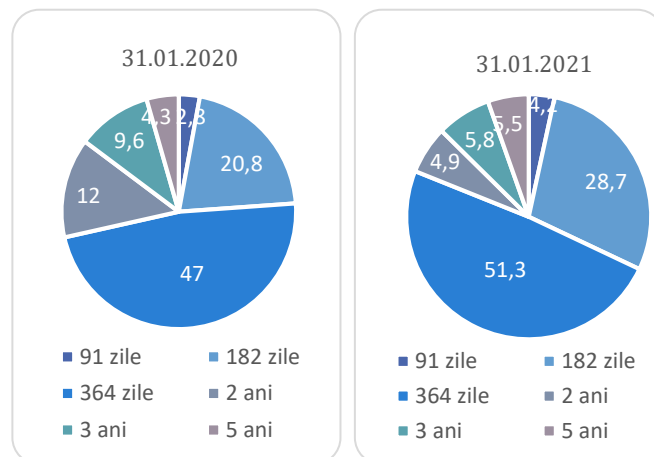
S-a accentuat interesul investitorilor față de VMS emise pe 182 zile, ponderea cărora s-a majorat de la 20,8% la 28,7% și 364 zile (de la 47% la 51,3%). Totodată, s-a diminuat ponderea VMS emise pe 2 ani de la 12% la 4,9%, emise pe 3 ani – de la 9,6% la 5,8%.

⇒ Rata medie a dobânzii la VMS a scăzut de la 5,7% până la 4,96%.

⇒ Investitorii din sectorul bancar domină piața VMS, cu 82,5%.

Datoria de stat externă administrată de Guvern a însumat 2232,3 mil. dolari și a înregistrat creștere de 31%. Factorul principal al majorării nivelului de îndatorare a țării sunt intrările de surse externe de finanțare, care au constituit 1 788,1 mil. lei în luna ianuarie 2021.

Figura 3.7. Structura VMS pe maturități, %

Sursă: Ministerul Finanțelor

4. Sectorul extern

4.1. Balanța de plăți externe

Criza internațională determinată de răspândirea pandemiei a avut un impact profund asupra economiei Moldovei, ceea ce s-a reflectat în indicatorii balanței de plăți. Diminuarea cererii interne a determinat micșorarea deficitului contului curent cu circa 40% în ianuarie-septembrie 2020. Drept urmare, **necesarul de finanțare externă a țării raportat la PIB s-a diminuat pînă la 6,9% față de 11% în 9 luni 2019.**

Totodată, sistarea activității economice și perspectivele incerte cu privire la viitor au influențat negativ activitatea investițională și, astfel, în perioada de referință intrările de investiții străine directe în economia națională au fost neesențiale. În aceste condiții la finanțarea deficitului contului curent cel mai mult au contribuit intrările nete de capital sub formă de împrumuturi, credite comerciale și avansuri.

Contul curent și contul de capital

Deficitul contului curent s-a diminuat esențial, constituind 6,4% în raport cu PIB. Deficitul contului curent a înregistrat 556,6 mil. dolari, micșorîndu-se cu circa 40% comparativ cu ianuarie-septembrie 2019. Principalele componente ale contului curent:

Soldul comercial cu bunuri: -2179 mil. dolari (-11%).

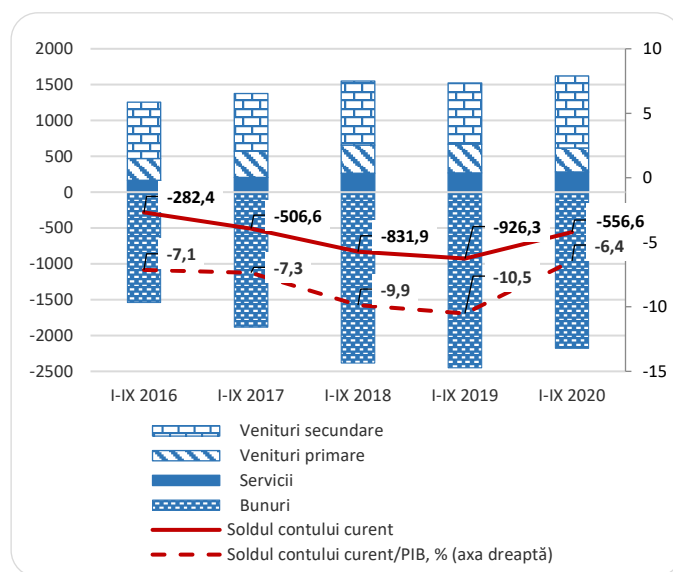
Soldul comercial cu servicii: 283,4 mil. dolari (+5,4%).

Soldul veniturilor primare: 331,7 mil. dolari (-17,4%).

Soldul veniturilor secundare: 1007,3 mil. dolari (+18,1%).

Contractarea cererii externe și interne, perturbarea lanțurilor valorice globale, condiționate de situația epidemiologică, au determinat activitatea comercială pasivă. Prin urmare, contul curent s-a ameliorat, în general, datorită scăderii considerabile a deficitului comercial cu bunuri.

Figura 4.1. Principalele componente ale contului curent, mil. dolari SUA

Sursă: Banca Națională a Moldovei

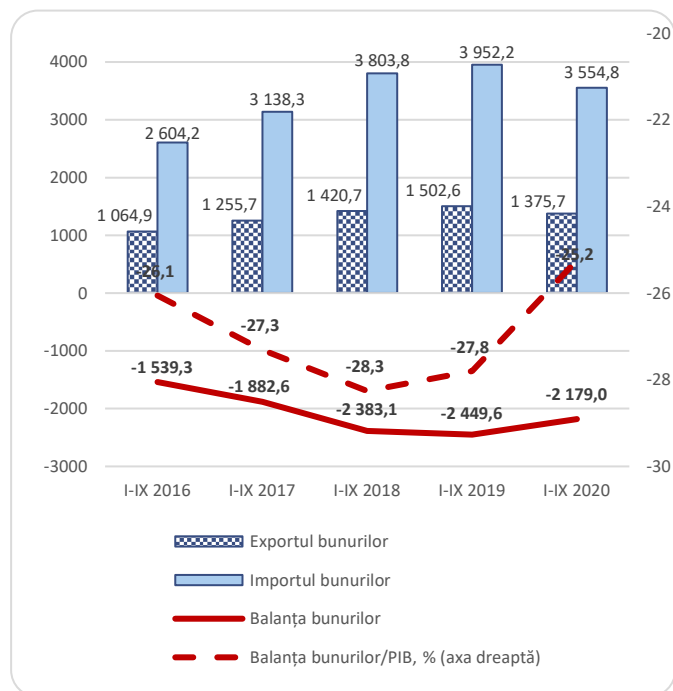
Exporturile de bunuri au constituit 1375,7 mil. Dolari (-8,4%), determinate în general de:

- ↓ scăderea cererii externe în țările partenere afectate de COVID-19;
- ↓ restrângerea activității ZEL urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus;
- ↓ condițiile climatice nefavorabile și diminuarea suprafețelor însămânțate care au condiționat reducerea roadei la grâu, mere, struguri și la alte culturi agricole destinate exportului;
- ↑ majorarea prețurilor internaționale la bunurile exportate.

Importurile de bunuri au constituit 3554,7 mil. dolari (-10,1%), determinate de:

- ↓ cererea internă pentru bunurile importate;
- ↓ micșorarea prețurilor internaționale la bunurile importate, în special la produsele minerale.

Figura 4.2. Comerțul exterior cu bunuri, mil. dolari

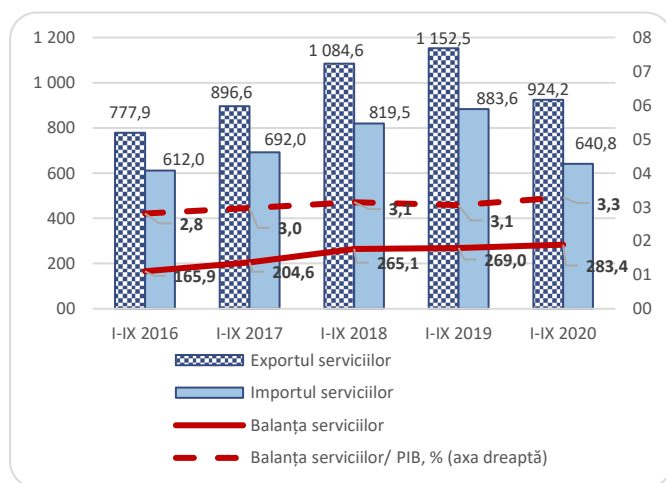
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Exportul serviciilor s-a micșorat cu 19,8%, în general, datorită descreșterii serviciilor de transport (-40%), serviciilor de prelucrare a materiei prime (-17,9%) și de călătorii (-23,2%).

Concomitent, serviciile de telecomunicații, informatică și informații au înregistrat o creștere de 14,6%, datorită serviciilor de informatică (+24,9%). De asemenea, creșteri au fost înregistrate la serviciile de cercetare și dezvoltare (+9,6%) și de construcții (+2,8%).

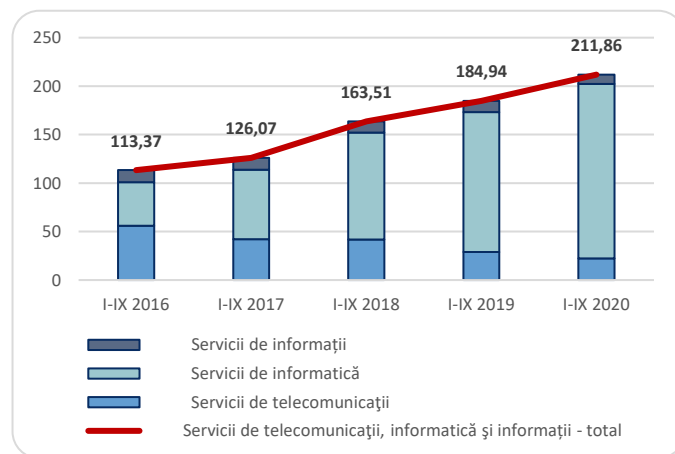
Importul serviciilor s-a micșorat cu 27,5%. În cadrul acestora s-au diminuat importurile serviciilor de transport (-30,1%), călătorii (-28,9%). Totodată, au crescut serviciile de construcții cu 30%.

Figura 4.3. Comerțul exterior cu servicii, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Figura 4.4. Exportul serviciilor de telecomunicații, informatică și informații, mil. dolari

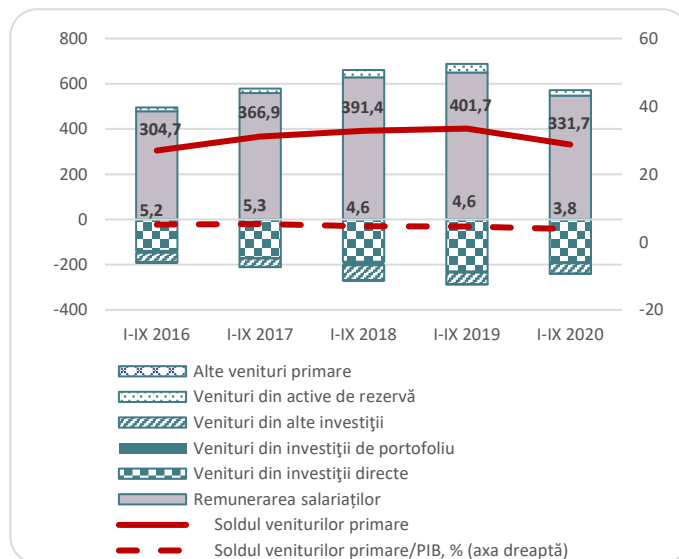

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul pozitiv al balanței **veniturilor primare** s-a micșorat cu 17,4% comparativ cu 9 luni 2019 datorită reducerii intrărilor veniturilor aferente remunerării salariaților cu 13,8%.

De asemenea, s-au diminuat substanțial plățile sub formă de dividende achitate investitorilor străini cu 16,1%.

Figura 4.5. Veniturile primare nete, mil. dolari

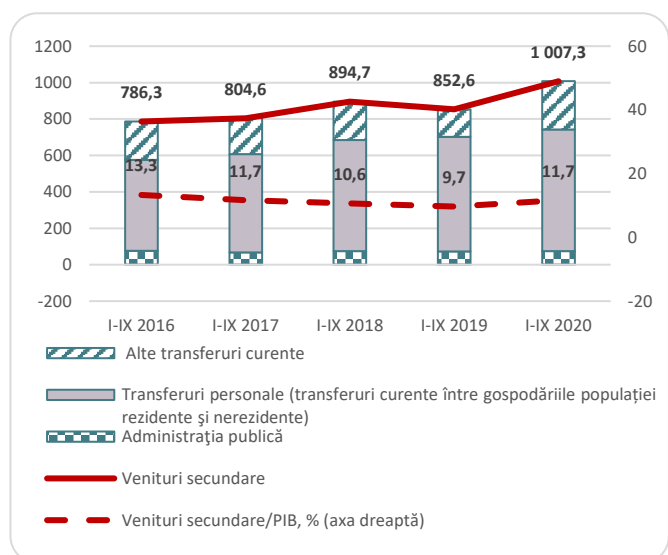

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Veniturile secundare nete au înregistrat un excedent în valoare de 1007,3 mil. dolari, (+18,1%).

Această situație s-a datorat creșterii volumului asistenței tehnice și granturilor, primite de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale, în valoare de 100 mil. dolari (+17,2%) și transferurilor personale primite din exterior în mărime de 750 mil. dolari (+7,2%).

Figura 4.6. Veniturile secundare nete, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 41,1 mil. dolari (+4,1%), ceea ce reprezintă ieșiri de capital.

Valoarea granturilor aferente proiectelor investiționale primite din exterior de administrația publică a constituit 8,4 mil. dolari (-28,9%), în timp ce ieșirile nete înregistrate la sectorul privat au însumat 49,5 mil. dolari (-3,5%).

În ianuarie-septembrie 2020 **soldul contului curent și de capital** a înregistrat un **necesar de finanțare de 597,7 mil. dolari**, ceea ce constituie 6,9% în raport cu PIB.

Contul financiar

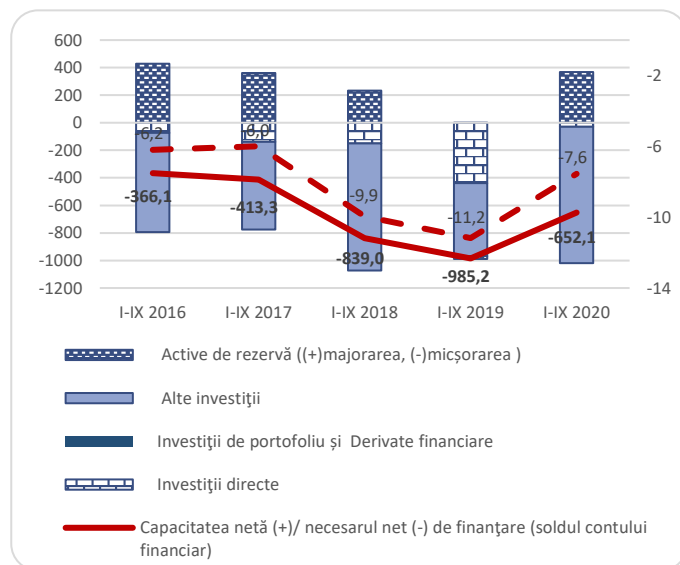
Contul financiar a înregistrat **intrări nete de capital, necesare pentru finanțarea deficitului contului curent, în mărime de 652,1 mil. dolari**. Acumularea netă a pasivelor a însumat 474,4 mil. dolari, în timp ce activele financiare nete s-au micșorat cu 177,7 mil. dolari.

Activele sub formă de numerar și depozite au înregistrat scăderi considerabile, fiind o sursă principală de finanțare a deficitului contului curent. De asemenea, la finanțarea deficitului de cont curent au contribuit într-o mare măsură împrumuturile externe.

Figura 4.7. Contul financiar, mil. dolari

Principalele componente ale contului financiar:

- Investiții străine directe: -28,8 mil. dolari (de 15,2 ori mai puțin comparativ cu 9 luni 2019)
- Investiții de portofoliu: 0,7 mil. dolari (de 6,2 ori mai puțin)
- Derivate financiare: -0,3 mil. dolari (comparativ cu 0,2 mil. dolari în 9 luni 2019))
- Alte investiții: -991,6 mil. dolari (de 1,9 ori mai mult)
- Active de rezervă: 367,9 mil. dolari (comparativ cu -22,1 mil. dolari în 9 luni 2019)

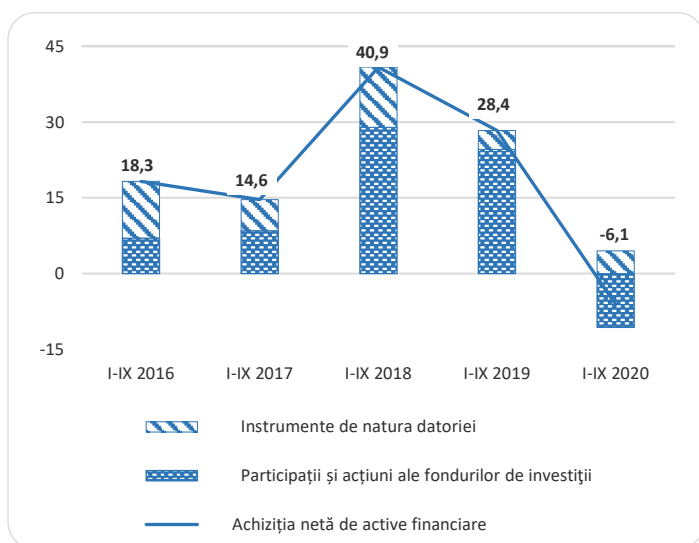
Notă: (+) ieșiri nete de capital, (-) intrări nete de capital

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Intrările capitalului sub formă de investiții străine directe au înregistrat cea mai mică valoare în ultimii 12 ani.

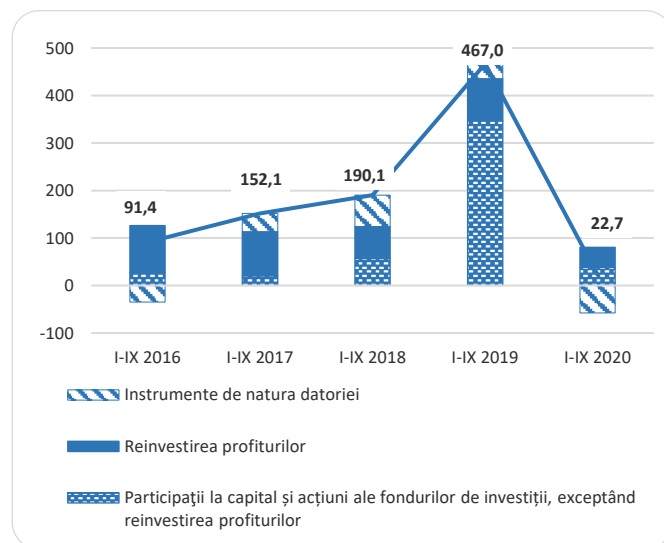
Investițiile directe au înregistrat intrări nete în valoare de 28,8 mil. dolari (de 15,2 ori mai puțin față de ianuarie-septembrie 2019), ca urmare a creșterii nete de pasive cu 22,7 mil. dolari, în timp ce activele nete s-au micșorat cu 6,1 mil. dolari.

Figura 4.8. Achiziția netă de active financiare a investițiilor directe pe instrumente, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Figura 4.9. Acumularea netă de pasive a investițiilor directe pe instrumente, mil. dolari

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Activele oficiale de rezervă s-au majorat pe parcursul primelor 9 luni 2020 cu 367,9 mil. dolari, astfel contribuind pozitiv la modificarea totală a activelor țării.

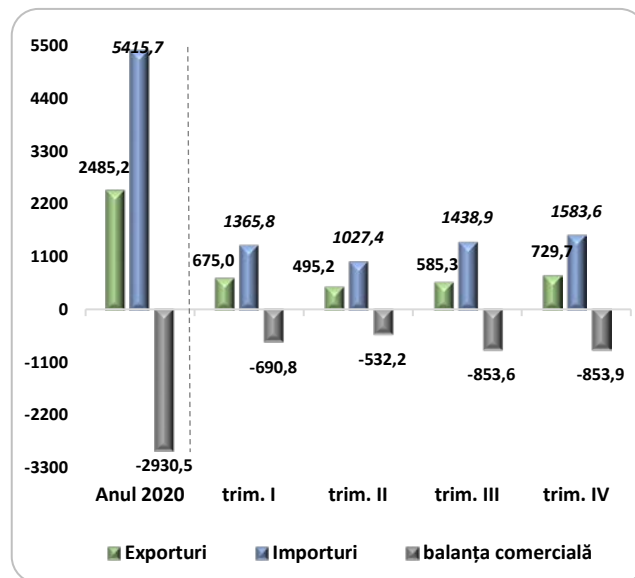
4.2. Comerț internațional cu bunuri

Valoarea totală a comerțului internațional cu bunuri în anul 2020 a fost de 7900,9 mil. dolari, în scădere cu 8,4% față de anul 2019, exportul înregistrând o scădere cu 294 mil. dolari (-10,6%), iar importul - cu 426,8 mil. dolari (-7,3%). În aceste condiții, deficitul balanței comerciale a scăzut cu 4,3%, de la nivelul de -3063,3 mil. dolari (anul 2019) la -2930,5 mil. dolari (anul 2020).

Trimestrul IV 2020 comparativ cu trimestrul IV 2019:

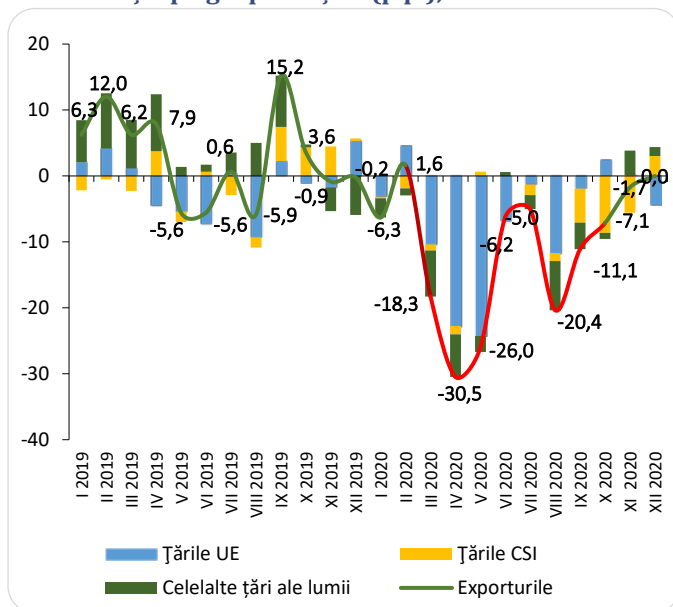
- ↓ ● exporturile (-3,1%)
- ↑ ● importurile (+0,9%)

Figura 4.10. Evoluția trimestrială a comerțului exterior în anul 2020

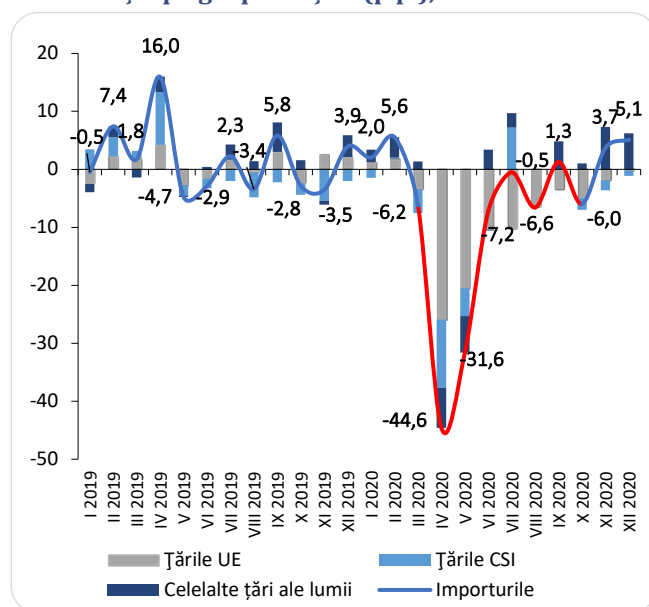
Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 4.11. Evoluția lunară a exporturilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.), în anii 2019-2020

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 4.12. Evoluția lunară a importurilor (%) și contribuția pe grupe de țări (p.p.), în anii 2019-2020

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de influență:

- atenuarea treptată a impactului negativ al pandemiei COVID;
- reducerea cererii externe din partea principalilor parteneri comerciali (România, Italia, Germania, Federația Rusă, Turcia etc.);

- diminuarea consumului, ca urmare a reducerii necesarului de materie primă în sectoarele productive ale economiei;
- diminuarea prețurilor externe;
- deficitul de producție agricolă ca rezultat al condițiilor meteorologice nefavorabile din anul 2020.

4.2.1. Export

S-au diminuat exporturile spre toate grupurile de țări

Principala destinație a exporturilor RM rămân **țările Uniunii Europene**, cu o pondere de 66,7%. Livrările de mărfuri către această grupă de state au înregistrat o scădere de 6,9% și au contribuit negativ la dinamica exporturilor cu 4,5 p.p. S-au diminuat exporturile de: *Mașini și aparate, echipamente electrice* – cu circa 17%, *Îmbrăcăminte și accesorii* – cu circa 20% etc. Concomitent, s-a majorat exportul de *Uleiuri, grăsimi de origine vegetală sau animală* – cu circa 27%, *Băuturi, tutun* – cu circa 13% etc.

Țările CSI – pondere de 15,2%, în diminuare cu 13,3%. Au scăzut exporturile de *Produse chimice* – de circa 1,9 ori, *Băuturi, tutun* – cu circa 15%, *Produse medicinale și farmaceutice* – de circa 2 ori etc. Exportul de *Produse alimentare și animale vii*, cu o pondere de circa 40% din exporturi spre CSI, a sporit cu circa 13%.

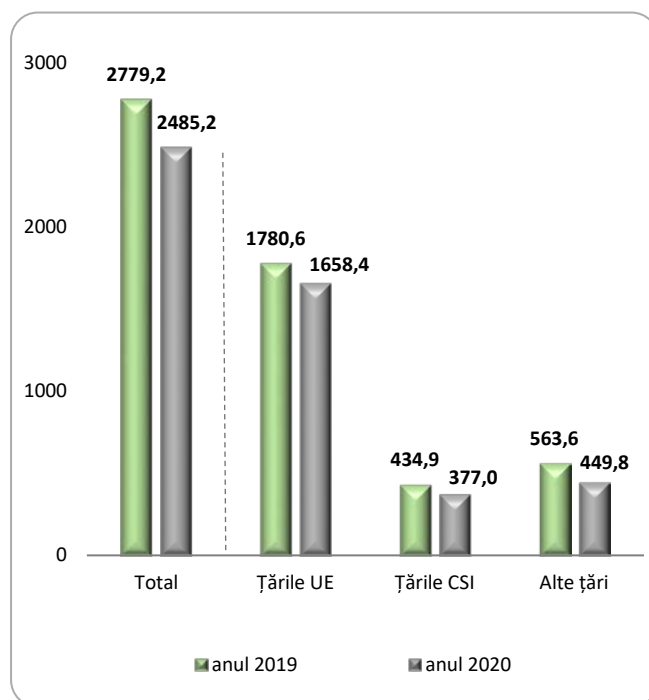
Celelalte țări ale lumii – exporturile către această grupă de țări au constituit 18,1% din total și s-au diminuat cu 20,2%.

Top 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM au absorbit circa 77% din exporturi

România rămâne a fi unul din principalii parteneri comerciali ai RM. Exporturile spre această țară s-au diminuat cu 7,7%. Cu o pondere de 28,4% în total exporturi, influența negativă la dinamica exporturilor a constituit 2,1 p.p. De asemenea, au scăzut livrările spre Italia – cu circa 20%, Federația Rusă – cu circa 13%, Germania – cu circa 8%, Turcia – cu circa 2% etc.

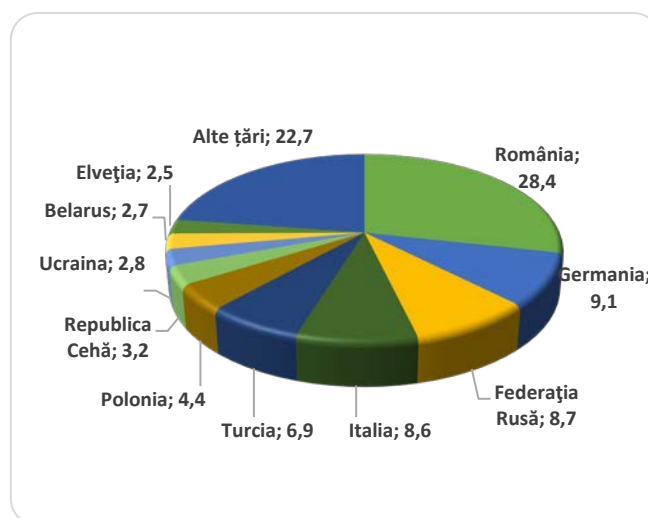
În același timp, au crescut livrările spre Olanda – de 1,4 ori, Republica Cehă – cu circa 24%, SUA – circa 5% etc.

Figura 4.13. Exporturile de bunuri pe grupe de țări, mil. dolari

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 4.14. Ponderea în total valoare export, %, (anul 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exportul pe grupe de mărfuri

Analiza exporturilor pe grupe de mărfuri pune în evidență faptul că majoritatea principalelor grupe de mărfuri au înregistrat scăderi ale livrărilor pe piața externă.

Astfel, comparativ cu anul 2019 s-au diminuat ponderea grupelor de mărfuri:

- produse alimentare și animale vii (-1,7 p.p.)
- ↓ • mașini și echipamente (-0,5 p.p.)

Grupele de mărfuri, ponderea cărora s-a majorat:

- ↑ • uleiuri, grăsimi (+1,6 p.p.)
- mărfuri manufacturate (+0,8 p.p.)

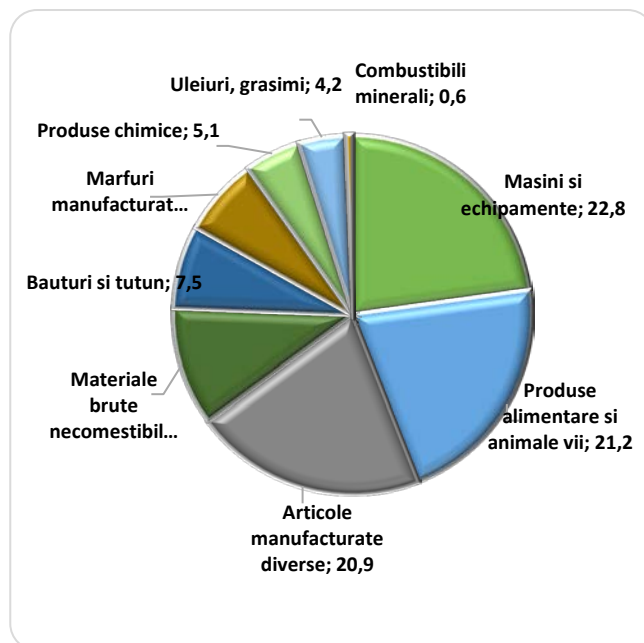
↓ Grupele de mărfuri care au influențat negativ exporturile:

- **Produse alimentare și animale vii** (subgrupul *Cereale și preparate pe bază de cereale* s-a diminuat de circa 2 ori: recolta de cereale a fost compromisă de seceta din anul 2020).
- **mașini și echipamente** (subgrupul: *Mașini și aparate electrice*, au scăzut cu circa 17%, urmare scăderii volumului de producere cu circa 31%, provocată de restricțiile impuse pentru combaterea pandemiei COVID-19)
- **articole manufacturate diverse** (*Îmbrăcăminte și accesorii* – o scădere de circa 13%, cauzată de micșorarea cu circa 7% a volumului de producție fabricată, precum și scăderii cererii externe, urmare restricțiilor legate de pandemia COVID-19; *Mobilă și părțile ei* – cu circa 4%, *Încălțăminte* – cu circa 3%)
- **materiale brute necomestibile** (*Semințe și fructe oleaginoase*, în scădere cu circa 15%, producția fiind afectată puternic de seceta din vara anului 2020).

↑ O singură grupă de mărfuri a contribuit pozitiv la creșterea exporturilor:

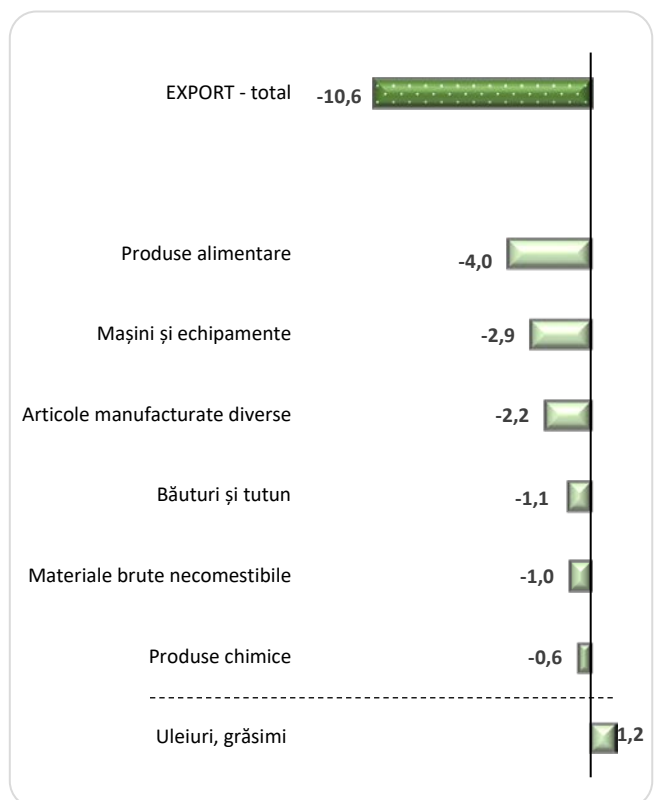
- **uleiuri, grăsimi** (inclusiv: *Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate* exportul acestora a crescut de circa 1,5 ori).

Figura 4.15. Ponderea grupelor de mărfuri în total export, % (ianuarie-noiembrie 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 4.16. Gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor pe grupe de mărfuri, p.p. (anul 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exporturile de mărfuri autohtone – 76,7% din total exporturi, în scădere cu 4,6%.

Reexporturile de mărfuri străine – 23,3% din valoarea exporturilor, cu 25,8% mai puțin.

4.2.2. Import

S-au diminuat importurile din Țările UE și Țările CSI:

↓ **Țările UE** – cu o pondere de 45,6% în total import, au înregistrat o scădere de 12,7% și au contribuit negativ la dinamica importurilor cu 6,2 p.p. S-au diminuat importurile de *Combustibili minerali* - de circa 1,7 ori, *Vehicule rutiere* – cu circa 13%, *Mașini și aparate, echipamente electrice* – cu circa 9%, *Produse chimice* – cu circa 8% etc. Importul de *Produse alimentare și animale vii* s-a majorat cu circa 15% (inclusiv: *legume și fructe* – cu circa 18%, *cereale și preparate pe bază de cereale* – cu circa 27%)

↓ **Țările CSI** – pondere de 24,3%, în diminuare cu 7,0%. Au scăzut importurile de *Combustibili minerali* - cu circa 30% (inclusiv: *Gaz și produse industriale din gaz* – cu circa 34%), *Produse ale industriei chimice* – cu 3,5%, *Băuturi, tutun* – cu circa 6% etc. Totodată, a crescut importul de *Mașini și echipamente pentru transport* – cu circa 26% (inclusiv: *mașini și aparate electrice* – cu 2%, *mașini și aparate industriale* – cu circa 16%, *aparate și echipamente de telecomunicații* – cu circa 18% etc.).

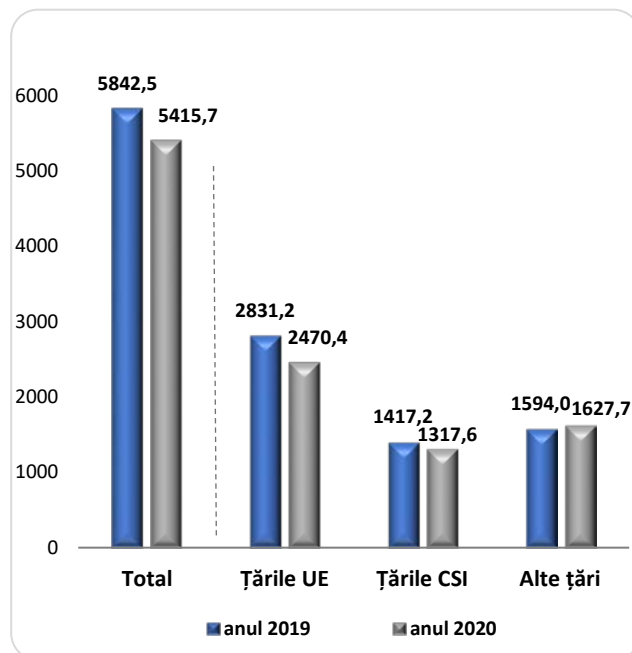
↑ **Importurile din Celelalte țări ale lumii**, cu o pondere de 30,1%, au înregistrat o ușoară creștere de 2,1%.

Circa 75% de mărfuri au fost importate din top 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM

Practic, din toate țările top 10 importurile au scăzut, excepție fiind livrările din Polonia și China, care au înregistrat o majorare de 7,7% și, respectiv, 7,3%.

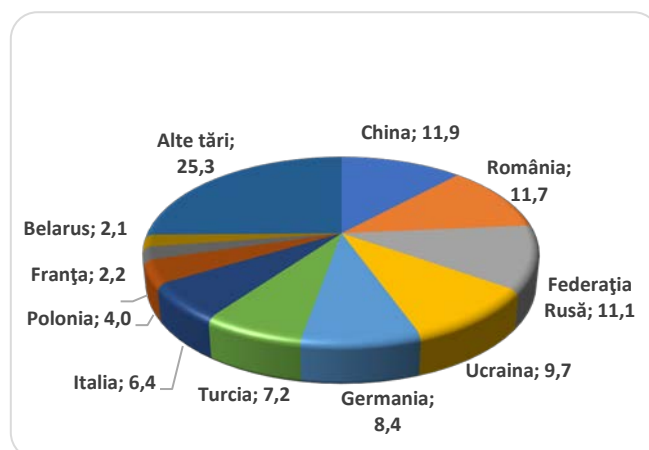
Au scăzut importurile din România cu circa 25%, Italia – cu circa 15%, Federația Rusă – cu circa 13%, Germania – cu circa 7%, Turcia – cu circa 3% etc.

Figura 4.17. Importurile pe grupe de țări, mil. dolari

Sursă: Biroul Național de Statistică

Figura 4.18. Ponderea în total valoare import,% (anul 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Importul pe grupe de mărfuri

Majoritatea principalelor grupe de mărfuri au înregistrat scăderi ale livrărilor pe piața internă.

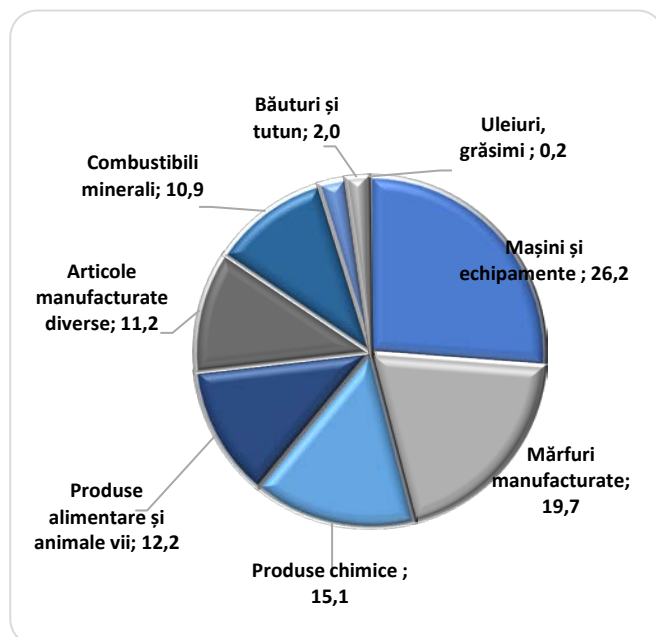
Comparativ cu anul 2019 s-a diminuat ponderea grupelor de mărfuri în total import:

- ↓ • combustibili minerali (-4,9 p.p.)
- băuturi și tutun (-0,2 p.p.)

Grupele de mărfuri ponderea cărora s-a majorat față de anul 2019:

- ↑ • mașini și echipamente (+1,8 p.p.)
- produse alimentare și animale vii (+1,7 p.p.)
- produse chimice (+0,7 p.p.)

Figura 4.19. Ponderea grupelor de mărfuri în total import, % (anul 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

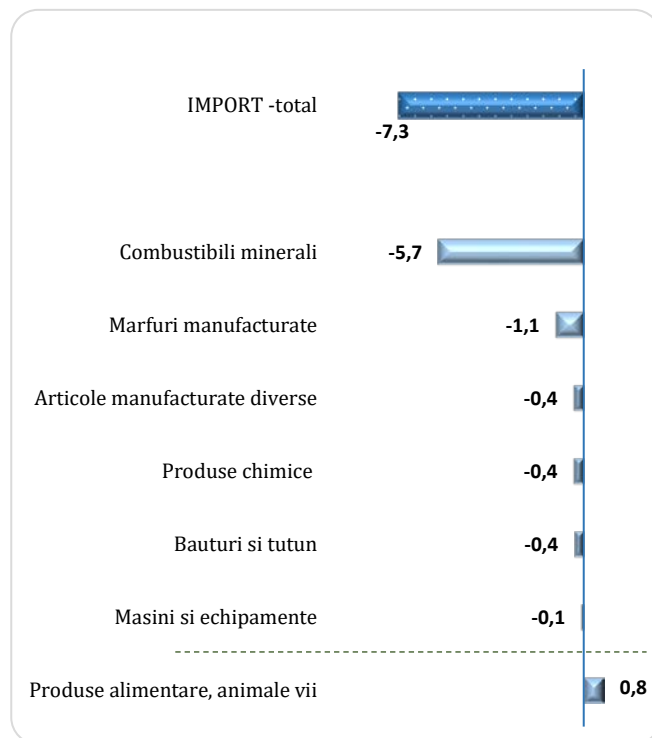
Circa 88% din grupele de mărfuri au înregistrat scăderi ale valorii importurilor și, astfel, au influențat negativ dinamica importurilor:

- **combustibili minerali** (subgrupele: *Petrol, produse petroliere*, s-au diminuat cu circa 36%; *Gaz și produse industriale obținute din gaz*, în scădere cu circa 32%, urmare scăderii volumului fizic, precum și prețurilor de import);
- **mărfuri manufacturate** (*Fire, țesături, articole textile*, în scădere cu 3,6%, *Fier și oțel*, o diminuare de circa 8%);
- **mașini și echipamente** (*Mașini și aparate electrice*, în scădere cu 4,6%, *Vehicule rutiere* – mai puțin cu circa 11%, *Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice* – sau micșorat cu circa 13%).

Două grupe de mărfuri **Produse alimentare și animale vii** și **Uleiuri, grăsimi de origine animală sau vegetală** au contribuit pozitiv la creșterea importurilor, inclusiv:

- **cereale și preparate pe bază de cereale** – o majorare de circa 19%, necesară pentru completarea rezervelor, *Produse lactate și ouă de păsări* – a crescut cu circa 17%; *Legume și fructe* – o creștere de circa 4%; *Hrană destinată animalelor* – cu circa 21% mai mult (seceta din vară a afectat culturile furajere).
- **grăsimi și uleiuri vegetale** – o majorare de circa 24%.

Figura 4.20. Gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor pe grupe de mărfuri, p.p. (anul 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

5. Sectorul social

5.1. Piața muncii

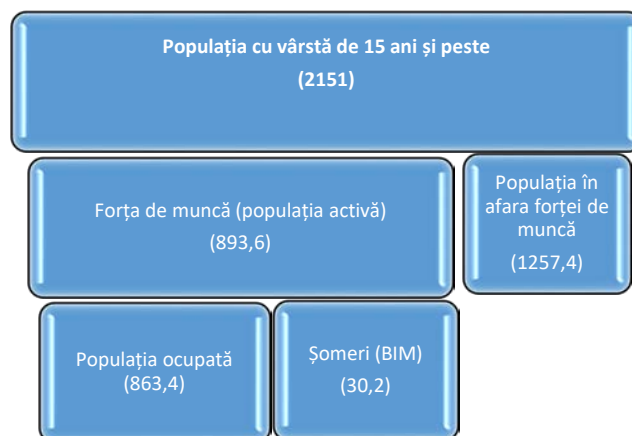
Forța de muncă (populația activă), care include populația ocupată și șomerii a constituit 893,6 mii persoane, cu 54,1 mii (5,7%) mai puțin față de trimestrul III 2019.

Comparativ cu trimestrul II 2020 forța de muncă s-a majorat cu 35,9 mii persoane.

Populația în afara forței de muncă:

- 58,5% din total populație de vârstă 15 ani și peste
- depășește forța de muncă de 1,4 ori!

Figura 5.1. Repartizarea populației de 15 ani și peste (trimestrul III 2020), mii persoane

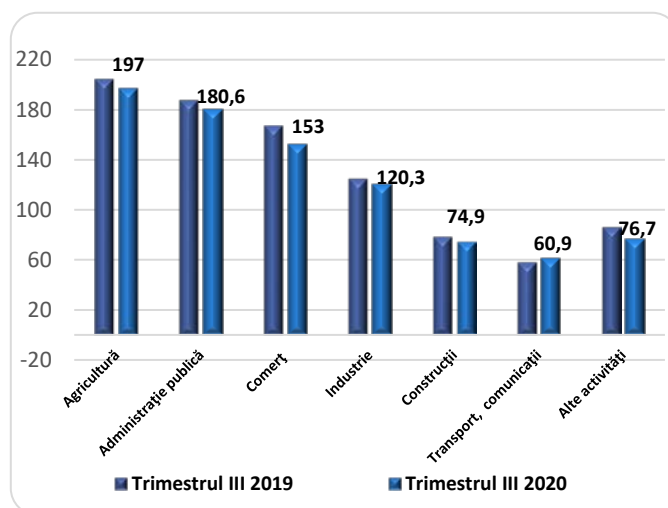
Sursă: Biroul Național de Statistică

Populația ocupată

Urmare restricțiilor impuse de autorități întru combaterea răspândirii pandemiei Covid-19, practic, în toate activitățile economice, **s-a diminuat** numărul populației ocupate:

- *Comert cu ridicata și cu amănuntul, Activități de cazare și alimentație publică* - cu 14,5 mii persoane (-8,7%),
- *Administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială* - cu 7,1 mii (-3,8%),
- *Industrie* - cu 4,7 mii (-3,8%) etc.

Figura 5.2. Populația ocupată pe activități economice, mii persoane

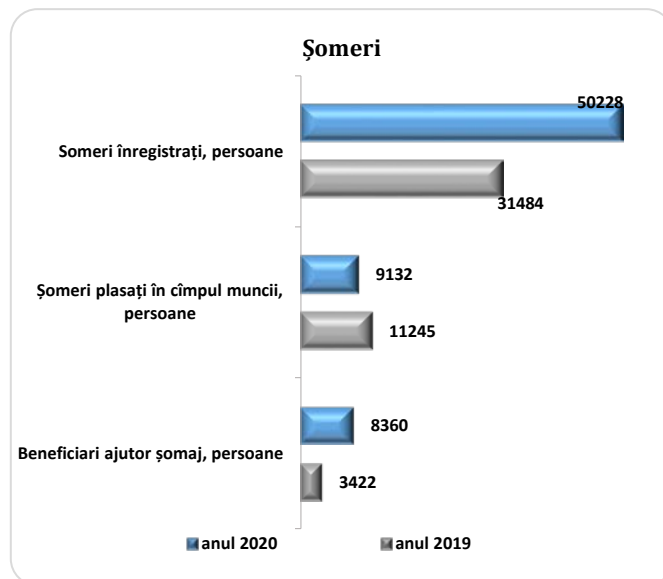

Sursă: Biroul Național de Statistică

Sistarea unor activități economice în urma restricțiilor impuse de autorități întru micșorarea contaminărilor cu Covid-19 au condus la disponibilizarea angajaților precum și revenirea în țară a unui număr impunător de concetățeni, au majorat **numărul de șomeri înregistrați la oficiile forței de muncă**. Astfel, în anul 2020 numărul acestora s-a majorat de circa 1,6 ori comparativ cu anul 2019 și a constituit 50,2 mii persoane. Doar circa 18% din numărul șomerilor înregistrați au fost plasați în câmpul muncii.

Numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj în anul 2020 a crescut semnificativ (de circa 2,4 ori) față de anul 2019.

Figura 5.3. Numărul șomerilor, persoane

Sursă: ANOFM

5.2. Remunerarea muncii

↑ **Câștigul salarial mediu lunar brut** al unui salariat din economia națională în anul 2020 a constituit 8107,5 lei și s-a majorat cu 10,2% în termeni nominali și cu 6,2% în termeni reali față de anul 2019. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 410 Euro sau 468 dolari SUA.

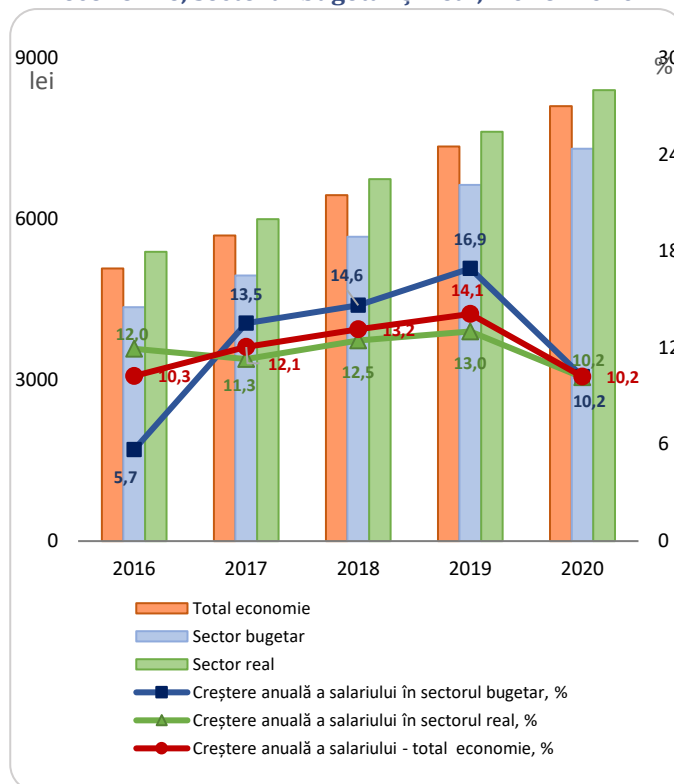
↓ **Sectorul bugetar** – 7313,8 lei, în creștere cu 6,2% în termeni reali. Ritmul de creștere al salariului, în termeni reali, se datorează bazei înalte de calcul în anul 2019, urmare implementării sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, precum și IPC mediu în anul 2020 (103,8%).

↑ **Sectorul real** – 8402,7 lei, cu 6,2% mai mult (în termeni reali), rezultat al influenței următorilor factori:

- efectele pandemiei Covid 19 (scăderea numărului salariaților cu 3,6%)
- IPC mediu (anul 2020 – 103,8%)

Salarii mai mari decât media pe țară au fost achitate în activități precum: Informații și comunicații (de 2,3 ori), Activități financiare și de asigurări (1,8 ori), Activități profesionale, științifice și tehnice (+28%), Administrație publică (+20,5%). *Urmare achitării sporurilor salariaților din sistemul medical pentru munca în zona roșie cu Covid-19, precum și majorării cu 30% din 1 septembrie 2020, salariul mediu din sănătate și asistență socială a depășit cu 7,5% salariul mediu pe*

Figura 5.4. Evoluția câștigului salarial mediu pe economie, sectorul bugetar și real, 2016- 2020

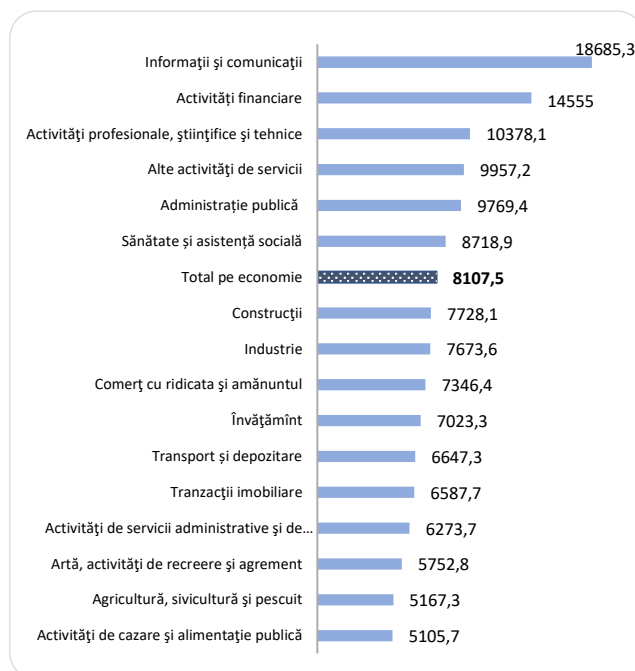
Sursă: Biroul Național de Statistică

țară, iar comparativ cu anul 2019 s-a majorat cu circa 22%.

↓ Salarii mai mici au fost achitate în Agricultură (63,7% față de media economie), Activități de cazare și alimentație publică (63%), Artă (71%), Tranzacții imobiliare (81%), Învățământ (87%), Comerț cu ridicata și amănuntul (91%) etc.

Scăderi ale câștigului salarial mediu lunar au fost înregistrate în 2 activități economice: *Transport, depozitare și Activități de cazare și de alimentație publică*, acestea fiind cele mai afectate sectoare de restricțiile impuse de autorități, urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19

Figura 5.5. Câștigul salarial mediu lunar pe activități economice, lei (anul 2020)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Secția modelare și prognozare economică

0 22 250 - 632

0 22 250 - 626

0 22 250 - 627